

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)
Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

Магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Удосконалення стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади, на прикладі Зборівської міської об'єднаної територіальної громади

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу, групи БАМ-61
спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування
(шифр і назва спеціальності)

Брикса В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник Гарматюк О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль Галушак М.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри Кирич Н.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Рецензент Островська Г.Й.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Тема дипломної магістерської роботи – Удосконалення стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади, на прикладі Зборівської міської об'єднаної територіальної громади.

Мета дипломної магістерської роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та практичних рекомендацій з удосконалення стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади для забезпечення ефективного функціонування та розвитку Зборівської ОТГ.

Дипломна магістерська робота складається з пояснювальної записки, яка включає анотацію, зміст, вступ, чотири розділи, висновки і список використаної літератури. У першому розділі розкриваються суть управління адміністративною громадою на базі розроблення і реалізації стратегій її розвитку. У другому розділі роботи виконано аналіз ефективності стратегії розвитку Зборівської об'єднаної територіальної громади. У третьому розділі запропоновано удосконалення стратегічних програм розвитку Зборівської об'єднаної територіальної громади. Четвертий розділ присвячено аналізу питань з охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Дипломна робота складається з: 86 стор., 7 рис., 17 табл., 3 додатків, 27 літературних найменувань.

Ключові слова: діяльність, аналіз, ефективність, стратегія, розвиток, об'єднана територіальна громада.

ANNOTATION

The topic of the master's thesis - Development of development strategy of Zboriv OTG.

The purpose of the master's theris is to ensure the effective development of Zboriv OTG through the development and implementation of an effective strategy for its development.

The master's thesis consists of an explanatory note, which includes an annotation, table of contents, introduction, four sections, conclusions and a list of references. The first section reveals the essence of administrative community management based on the development and implementation of strategies for its development. The second section of the work analyzes the effectiveness of the development strategy of the Zboriv united territorial community. In the third section, the development programs of the Zboriv United Territorial Community were developed. The fourth section is devoted to the analysis of issues of labor protection and safety in emergency situations.

Thesis consists of: pages, figures, tables, appendices, literary titles.

Keywords: activity, analysis, efficiency, strategy, development, united territorial community.

ЗМІСТ

Вступ	8
Розділ 1. Теоретичні основи стратегічного управління адміністративною громадою.....	11
1.1 Стратегія – основа становлення та розвитку об'єднаної територіальної громади.....	11
1.2 Розробка стратегії як чинник «правильного» розвитку ОТГ.....	15
1.3 Досвід стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад	18
Розділ 2. Аналіз ефективності стратегії розвитку Зборівської міської територіальної громади.....	23
2.1 Загальна характеристика Зборівської міської територіальної громади.....	23
2.2 Аналіз основних показників господарської діяльності Зборівської міської територіальної громади (аналіз доходів та видатків).....	29
2.3 Аналіз тенденцій економічного і соціального розвитку Зборівської міської територіальної громади.....	38
Розділ 3. Удосконалення стратегічних програм розвитку Зборівської ОТГ.....	48
3.1 Обґрунтування ефективності впровадження програми з вуличного освітлення як стратегічного напрямку успішного розвитку громади.....	48
3.2 Обґрунтування вдосконалення системи надання послуг для громади за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача.....	61
3.3 Обґрунтування доцільності переведення автотранспорту КП «Зборів» на споживання газу як напрям економії коштів громади.....	67
Розділ 4. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	74
4.1. Охорона праці та безпека Зборівської ОТГ.....	74
4.2. Організація фінансування та матеріального забезпечення заходів захисту населення і територій від НС мирного та воєнного часу	76

Висновки та пропозиції	79
Бібліографія	83

ВСТУП

Актуальність проблеми полягає в тому, що сьогодення суттєво видозмінює функції, які реалізуються під час планування процесу, зазнає змін роль планування в системі місцевого керування. З кожним днем планування все більше стає інструментом підвищення конкурентоспроможності території регіонів, засобом згуртування різноманітних суб'єктів територіального розвитку обабіч цінностей та довгострокових планів. Стратегічне планування діяльності є важливим етапом у розвитку громад. Від початку реформування місцевого самоврядування територіальні організації отримали відповідні повноваження та ресурси.

На сьогодні дослідженню проблем стратегічного планування присвячена значна кількість праць зарубіжних та вітчизняних дослідників, зокрема Р. Чейза, Л. Гелловей, М. Мескона, М. Альберта, Ф. Хедоурі, В.А. Козловського, В.М. Макарова, О.С. Сосніна, В.В. Казарцева, Н.П.Тарнавської, Р.М. Пушкара, та багатьох інших.

Успішне функціонування громад та використання їх можливостей для власного розвитку, можливе лише при правильно складеній стратегії розвитку.

Відповідно зростання бюджету громади напряму залежить від джерел її поповнення. Адже публічний менеджмент ОТГ повинен створити конструктивні механізми, які впливатимуть на інвестиційну привабливість громад задля заохочення нових інвесторів в регіон.

Об'єктом дослідження є процеси стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти удосконалення стратегії розвитку Зборівської міської територіальної громади.

Метою даного дослідження є вдосконалення стратегічного планування на основі наявних стратегій розвитку та створення нових пропозиції стратегій розвитку.

Задачі, які поставленні при дослідження даної теми:

- розкрити суть стратегічного планування, як основи становлення та розвитку об'єднаної територіальної громади;
- виконати аналіз ефективності наявних стратегій в Зборівській ОТГ;
- запропонувати вирішення проблем, які є в існуючих стратегіях;
- провести розрахунки щодо запропонованих стратегій розвитку та визначити їх економічну доцільність;
- розробити та обґрунтувати доцільність впровадження нових стратегій розвитку та вдосконалити надання послуг публічного адміністрування в Зборівській ОТГ.

Методи дослідження, які були застосовані при роботі над магістерською роботою складаються з логічного аналізу, завдяки якому формується зміст та структура магістерської роботи, абстрагування та узагальнення для побудови понять та їх класифікація, метод системного підходу застосовується для розробки організаційної структури, методи статистики, а саме: порівняння, який активно застосовують при зіставленні значень показників у таблицях та інших розрахункових позицій, графічні методи, які застосовують для наглядного подання інформації.

Інформаційною базою даної роботи є законодавчі документи, друковані посібники, монографії та статті науковців, методична література, внутрішні документи громади, власні розрахунки автора.

В процесі наукового дослідження одержано наступні наукові результати: досліджено сутність поняття «стратегія», охарактеризовано та зіставлено основні категорії рішень стратегічного планування, проаналізовано систему стратегічного адміністрування в Зборівській ОТГ, проведено аналіз використання ресурсів стратегічного планування, виконано аналіз ефективності впровадження нових стратегій розвитку в Зборівській ОТГ;

- обґрунтовано використання нових напрямків при розробці стратегії Зборівської ОТГ з метою покращення її функціонування, розроблені стратегії розвитку та подані практичні рекомендації.

Практичне значення одержаних результатів у магістерській роботі має аналіз прикладного характеру, спрямований на впровадження стратегій розвитку Зборівській ОТГ.

Апробація результатів дослідження. Результати наукової діяльності були апробовані на 2 науково-практичних конференціях. Основні завдання і висновки дослідження були представлені на доповіді в Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Цифрова економіка як фактор інноваційного розвитку суспільства» (11 листопада 2020 р.), та II Міжнародній науково-практичній конференції студентській науково-технічній конференції «Priority directions of science and technology development» (22-24 листопада 2020 р.).

Структура роботи складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, бібліографії та додатків. Повний обсяг дипломної роботи 86 сторінок комп'ютерного тексту, вона містить 17 таблиць і 7 рисунки, список використаних джерел із 27 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЮ ГРОМАДОЮ

1.1 Стратегія – основа становлення та розвитку об'єднаної територіальної громади

В Україні доволі активно впроваджується стратегічний підхід до планування сталого розвитку. Сьогодення суттєво видозмінює функції, які реалізуються під час планування процесу, зазнає змін роль планування в системі місцевого керування. З кожним днем планування все більше стає інструментом підвищення конкурентоспроможності території регіонів, засобом згуртування різноманітних суб'єктів територіального розвитку обабіч нових цінностей та довгострокових планів. Дана активізація планувальної діяльності є закономірним етапом розвитку регіонів та його окремих територій. Від початку реформування місцевого самоврядування територіальні організації отримали відповідні повноваження та ресурси.

Термін «стратегія» означає основний шлях, практичні кроки, які необхідно виконати для втілення ідеї чи теорії в життя. Якщо мова йде про стратегію розвитку об'єднаної територіальної громади, то ми чітко розуміємо визначену мету та цілі, які необхідно досягнути, а також засоби, які допоможуть в їх досягненні. Процес стратегічного планування в ОТГ регулюється та виконується згідно з наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 № 75 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» [14, ст. 56].

Стратегії — це, в першу чергу, довготермінові плани розвитку, які розробляються, як правило для 7-10 років. Це пріоритетний напрямок розвитку громади. Вона реалізується завдяки щорічним програмам розвитку, затвердженим проектам, які фінансуються спонсорськими коштами. Реалізація програм чи

проектів наближує громаду до стратегічних цілей. Тим і пояснюється те, що стратегія не залежить від політичних партій, присутніх в радах чи від зміни міського голови.

Поєднання економічних, екологічних та соціальних складових забезпечує сталий розвиток територій громад. Адже забезпечення комфортних умов створює зручне середовища для сільського населення та сприяє підвищенню якості їх життя [21, ст.289].

Найважливішою складовою необхідно вважати екологічну сталість територій громад. Мова йде про збереження довкілля та про задоволення елементарних потреб людини в чистому повітрі та водоймах, екологічно чистих харчових продуктах. Важливим є і забезпечення благоустрою територій та здійснення заходів із економії електроенергії, заміна труб із водопостачання задля забезпечення відповідного рівня житлово-комунальних послуг, правильне поводження з твердими та рідкими побутовими відходами.

Економічна сталість ОТГ безумовно вважається однією з найважливіших складових, яка пропонує та відповідає за економічну стабільність та ріст в середині громади. Для того, щоб досягти економічної сталості в ОТГ необхідно спершу посприяти створенню адекватних умов в середовищі для ведення бізнесу, задля залучення місцевих та іноземних інвестицій у економіку свого регіону, надання максимально сприятливих умов, які вже наявні на території ОТГ, проведення тренінгів та підвищення кваліфікації наявних кадрів з обов'язковим врахуванням майбутніх потреб для ведення бізнесу, створення економічно-стабільної бази у фінансовому плані. Дані фактори неабияк впливають на створення робочих місць та будуть перешкодою для відтоку населення з територіальної громади.

Соціальна сталість означає забезпечення відмінного медичного обслуговування, якісну освіту для наймолодших мешканців громади та підтримку громадської безпеки [23, ст. 38].

Водночас ці три складові глибоко пов'язані між собою. Даний підхід сприяє економічному зростанню громад та задоволенню потреб її мешканців. В розробці універсального алгоритму стратегій наявні п'ять етапів.

Підготовчий етап являє собою безпосередню підготовку для створення місцевої стратегії. В першу чергу, проводиться інформування мешканців громади стосовно ініціативи з розробки документації та подання пропозицій щодо долучення до цього процесу. Дана інформація обов'язково розміщується на сайті громади.

Під час наступного етапу, а саме діагностування території мається на увазі проведення аналізу соціально-економічного та екологічного стану. Даний аналіз включає в себе збір статистичної та загальної інформації про громаду.

На даному етапі важливим є процес організації додаткових досліджень — опитування громадської думки стосовно найактуальніших напрямів розвитку територій ОТГ у вигляді засідань, проведення творчих конкурсів серед школярів. При проведенні опитування серед населення ОТГ, до якого відносяться жителі міста, села, підприємці, чий бізнес знаходиться на території ОТГ можна дізнатися думку громади стосовно особливостей життя на даній території. Чи є у них доступ до послуг, які забезпечують життєдіяльність та комфорт мешканців регіону, яке наявне ставлення до сільського голови, роль депутатів в житті ОТГ та характеристика їхньої діяльності, які проблеми наявні та чи є пропозиції щодо їх вирішення. Опитування зазвичай проводиться шляхом анкетування. За своєю структурою анкети поділяються: вступ, основний зміст та особисті дані. Основним змістом анкети слід вважати логічний ряд запитань. Задля складення якнайкращої анкети використовують зрозумілу та звичайну термінологію, яка не буде перевантажувати населення зайвими зворотами, допускаючи при цьому їх двозначність. Зазвичай дана анкета вміщує в собі близько 10-12 пунктів.

Одну з важливих ролей для позитивного результату від анкетування відіграє організація цього процесу. Адже воно створюється з метою виявлення позитивних та негативних тенденцій, а також відтворює громадську думку. Опитування проводиться членами органів місцевого самоврядування, які беруть за основу наявну організаційну та матеріально-технічну базу. Не варто проводити опитування групою фахівців.

Загальне уявлення про громаду та умови, в яких проживають її мешканці, про наявність поточних проблем та унікальність переваги, керівництво ОТГ дізнається на основі зібраних даних за останні 5 років. В результаті буде реалізований аналітичний звіт, який означатиме собою частину місцевої стратегії розвитку. Більш скорочений варіант оформляється окремим розділом стратегії та називається «Профіль громади». Формування його проводиться за результатами соціально-економічного аналізу.

Профіль громади — це документ, який уособлює загальний висновок, оцінює фактичний стан та тенденцію щодо розвитку території. Даний документ формує найбільш кваліфіковані прогнози щодо соціально-економічного розвитку території ОТГ на найближчий час.

Зазвичай, профіль громади слугує презентаційним матеріалом для представлення серед потенційних інвесторів в регіоні. Адже саме цей розділ стратегії слугує оціночним матеріалом, аби інвестори мали змогу достойно прорахувати можливості та потенціал регіону. А також прорахувати кількість вкладені в регіон. По закінченню аналітичної частини здійснюється так званий SWOT-аналіз, який визначає сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. При перекладі з англійської на українську мову це означає Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони), Opportunities (можливості), Threats (загрози).

Метод SWOT-аналізу використовують для знаходження та поєднання внутрішніх характеристик (сильні та слабкі сторони) та зовнішні умови за результатами досліджень (шанси та ризики). Аналіз сильних і слабких сторін об'єкта планування найбільш глибоко показує те, над якими якостями необхідно працювати та розширювати, а також ті тенденції, які потребують коригування. Дослідження зовнішніх факторів призначене на виявлення шансів та ризиків, які мають вплив на майбутнє громади та прогнозують можливу реакцію громади на такі виклики.

Зазвичай, під час процесу формулювання профіля громади фокус йде на визначення наявних потреб громади, при цьому не в достатній кількості проводиться визначення можливості. Слід знати, що всі потреби зводяться до

визначення цілей та задач, які в свою чергу вирішуються швидко та які не мають стратегічного характеру. В цей час можливості громади є її майбутнім, засобом реалізації стратегічних напрямів розвитку. [8, ст.196].

1.2 Розробка стратегії як чинник «правильного» розвитку ОТГ

Опісля створення об'єднані територіальні громади (далі – ОТГ) надають значну увагу розвитку інфраструктури населених пунктів: будинків культури, садочків та шкіл, мед. закладів, церков та решти об'єктів інфраструктури. Задля забезпечення спроможності реалізації проектів в ОТГ необхідно збільшувати надходження в її бюджет, відповідно, в цей час буде розвиватись економічний потенціал громади.

Стратегія є планом, який створений на довготривалий час (5–10 років), та має в собі інформацію про те, як повинна розвиватись громада та які сфери діяльності охоплювати. Даний план не залежить від того, хто його голова, яка діюча партія представлена в державі і чи змінилися депутати. Кожний новообраний голова, продовжує виконання затверджений план, аби досягнути певних результатів. Його завдання полягає в тому, аби зміни в селах залежали не лише від особи одного голови, а й від того, наскільки він рішучий, харизматичний та наскільки хоче довкола все змінити, звісно, в кращу сторону [1, ст. 72].

Володіння стратегією розвитку, передбачає розуміння власних слабких та сильних сторін, визначає конкурентні переваги, а також бачення, відповідно до якого повинна громада рухатись в майбутньому [9, ст. 206].

Наступний важливий кроком для громад є проведення інвентаризації земель, адже Верховна Рада України у 2020 році прийняла постанову про передачу земель сільського призначення у власність ОТГ.

Ще однією важливою сферою, в якій необхідно вибудувати ефективну модель, є створення партнерських відносин з місцевим бізнесом. Деякі власники підприємств протягом тривалого часу вирішують свої питання через центральні органи, що сприяло формуванню в них надто зверхнього ставлення до місцевого

самоврядування, а тепер з ними мають знаходити спільну мову та вести діалог [10, ст. 25].

Переважаюча більшість людей очікує чітких та зрозумілих позицій в стратегії, які впливають на те, де вона мешкає, працює та проводить рекреацію. Якщо умови проживання та реалізації себе не задовольнятимуть ключових критерій, то людина урбанізується, а громада втратить якнайбільш ініціативну частину мешканців [7, ст. 237]. Для ОТГ є надважливим орієнтування на молодь, а саме забезпечення їх дозвілля та зайнятості, створення комфортних умов для занять спортом, підтримка різноманітних тематичних вечорів, створення центрів типу «open-space» для створення власних проектів. Для більшості громад у умовах сьогодення надзвичайно гострою є проблема старіння нації та відтік працездатного населення.

1.3 Досвід стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад

Децентралізація є спрямованою на створення новітньої системи для функціонування місцевого самоврядування в Україні. В її основу поклали європейські цінності розвитку місцевої демократії та наділення ОТГ ресурсами, які забезпечать, в першу чергу, місцевий економічний розвиток. Будуть сприяти наданню якісних та доступних публічних послуг, які раніше було складно здійснити. Роль об'єднаних територіальних громад в забезпеченні інтересів мешканців в більшості сфер життєдіяльності має стати ключовою. Досягнуті результати при реалізації реформи децентралізації значною мірою наділені особливою увагою з боку найвищих органів влади в державі. Підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування визначено одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік. У вересні 2016 р. Кабінет Міністрів України затвердив нову редакцію плану заходів щодо реалізації реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні.

Основними заходами у розроблені концептуальних засад реформ стосувались наступних сфер: охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, також

удосконалення законодавчо-нормативного забезпечення реформи, посилення відповідальності органів місцевого самоврядування за прийняті ними рішення, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, надання консультативно-методологічної допомоги територіальним громадам [25, ст. 145].

У квітні 2017 року Урядом прийнято розпорядження «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» [16]. У середньостроковому плані реформа децентралізації була однією серед ключових у пріоритеті серед формування системи ефективного врядування в державі. Таким чином, було прийнято середньострокову маршрутну карту реформ, що надає можливість громадам планувати бюджети та стратегічний розвиток не на один рік, а на перспективу.

За даними опитування в рамках Моніторингу сприйняття прогресу реформ, який був проведений у березні 2017 р. компанією Kantar TNS в Україні для Національної ради реформ, ставлення мешканців ОТГ до запровадження реформи децентралізації показує позитивну тенденцію, адже більшість опитаних респондентів підтримують реформу. Від так, більше половини опитаних, а це 55 %, вважають доречним впровадження децентралізації, і тільки 15 % її не підтримують [11, ст. 65].

Найбільше позитивно налаштованих респондентів стосовно децентралізації в Західних регіонах України, про це свідчить кількість утворених ОТГ. Дана тенденція розповсюджується всією Україною: перші три регіони з найбільшою кількістю позитивних оцінок децентралізації - це регіони з найбільшою кількістю створених ОТГ [5, ст. 47]. За результатами другої хвилі всеукраїнського соціологічного дослідження «Децентралізація та реформа місцевого самоврядування», проведеного Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення Програми Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні» у грудні 2016 р. [21, ст.125], занотовано зростання рівня підтримки та відтворення ключових очікувань від реформи децентралізації. Загалом, більше 67 % опитаних відчули кращі зміни та продовжують очікувати наступні позитивні тенденції від впровадження реформи децентралізації.

Якщо у 2015 р. лише 19 % респондентів визначили зміни на краще в своєму населеному пункті за рахунок збільшення місцевих бюджетів, то на кінець 2016 р. респондентів, які позитивно сприймали нових формат влади було майже в 2,5 рази більше – 46 %. Проте, 61,3 % опитаних приймають до уваги, що реформа децентралізація влади в Україні здійснюється занадто повільно. Дана реформа децентралізації спрямована розвиток європейських цінностей серед розвитку місцевої демократії, наділення ОТГ повноваженнями та ресурсами, які забезпечать місцевий економічний розвиток та наділять населення високоякісними та доступними публічними послугами [2, ст.145].

Децентралізовані громади отримали більше повноважень та додаткових ресурсів, які стали причиною реалізації цілої низки проектів, що стосуються розвитку інфраструктури: ремонт приміщень шкіл та їх будівництво, налагодження систем водопостачання у дитячі садочки, створення нових систем водогону, капітальний та ямковий ремонт доріг, оновлення системи вуличного освітлення, придбання нової комунальної техніки та створення комунальних підприємств, налагодження благоустрою території. Впродовж 2016 р. розпочався процес обрання старостату в селах та селищних громадах [23,ст.111].

Впродовж 2017 року опісля прийняття низки законів, які регулювали проблемні питання об'єднання, процес формування ОТГ отримав новий старт для своєї діяльності. Тому від 30 квітня 2017 року відбулись перші місцеві вибори у умовах децентралізації ще у 47 ОТГ. Таким чином, станом на кінець травня 2017 року в Україні утворено 413 ОТГ, що об'єднали 5258 населених пунктів [7, ст. 49], і в яких відбулись перші вибори органів місцевого самоврядування.

Разом з тим, зберігається значна нерівномірність між регіонами у проведенні процесу об'єднання територіальних громад на рис. 1.1.

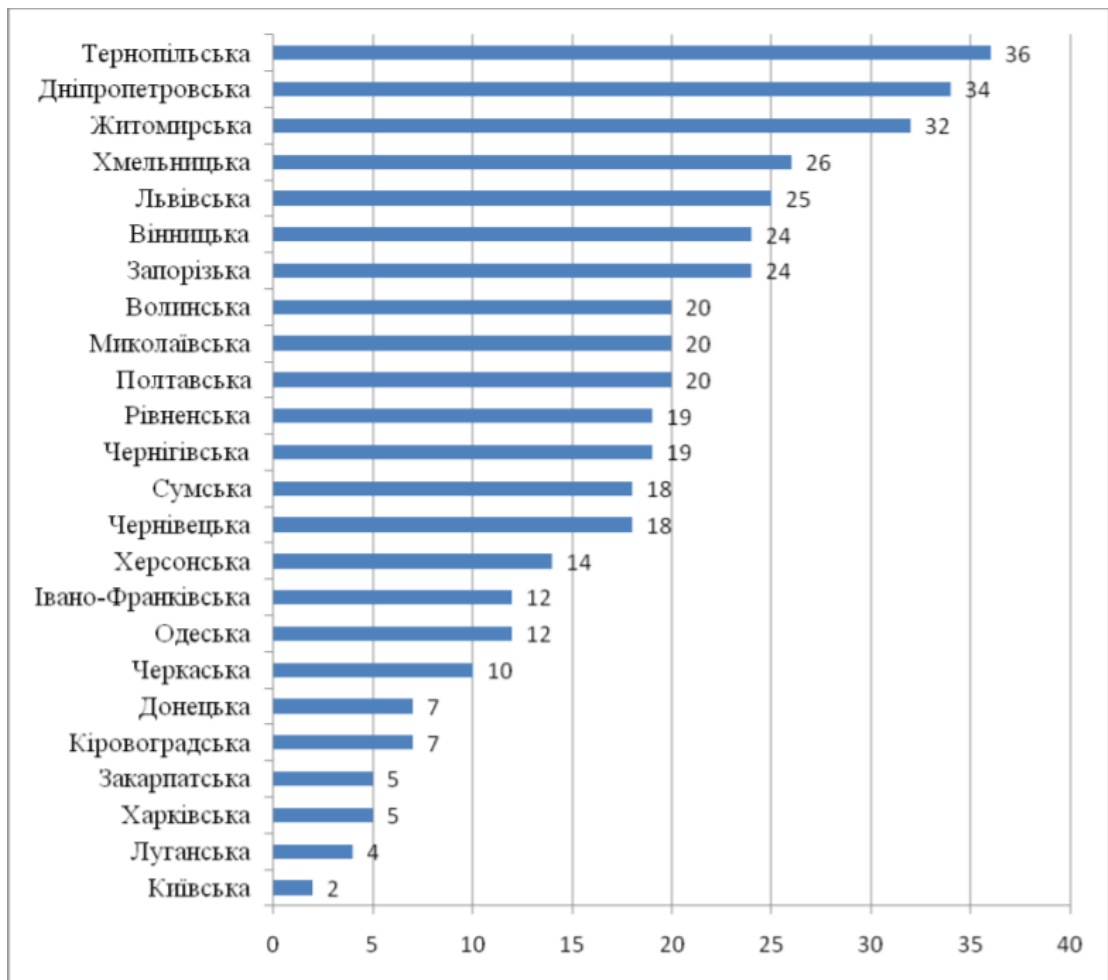

Рисунок 1.1 – Кількість новостворених териоріальних громад

Найбільше новостворених ОТГ знаходиться у Тернопільській, Дніпропетровській, Житомирській, Хмельницькій, Львівській, Вінницькій та Запорізькій областях. Загальна частка перших трьох областей посеред зазначених регіонів становить лише чверть всіх ОТГ України.

При здійсненні процесу стратегічного планування задля розвитку об'єднаної територіальної громади, необхідно знати про основні три складових сталого розвитку, а саме екологічну, економічну та соціальну. Також варто пам'ятати про врахування взаємозв'язку серед цих складових, адже вони формують конкретне майбутнє громади та уособлюють всі цілі розвитку в рамках стратегій розвитку.

Стратегії розвитку ОТГ необхідні, в першу чергу, задля стимуляції пошуку

точок зростання та для закладення основи спроможності громад, переходу від виконавця безправного до ініціативного, від патерналізму до розвитку.

Основний акцент в стратегіях розвитку ОТГ спрямовано на стимуляцію інвестиційної привабливості регіону, створення та розвитку підприємств ОТГ в галузі садівництва, бджільництва та переробної промисловості, туризму, створення нових робочих місць, покращення та налагодження інфраструктури та благоустрою, а також створення якісної соціальної сфери.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗБОРІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1 Загальна характеристика Зборівської міської об'єднаної територіальної громади

Зборівська об'єднана територіальна громада знаходиться за наступною адресою: 47201, Тернопільська область, м. Зборів, вул. Б. Хмельницького, 13.

Зборівська міська об'єднана територіальна громада була утворена 16 листопада 2017 року. Вона являється найбільшою ОТГ в Тернопільській області, оскільки до її складу входить адміністративний центр в м. Зборів та наявні 36 сіл, перелік можна переглянути у табл. 2.1.

Табл. 2.1 — Перелік сіл що входять до ОТГ

№	Назва населеного пункту	Кількість населення
1.	Адміністративний центр ОТГ – м. Зборів	6942
2.	с. Вірлів	248
3.	с. Храбузна	114
4.	с. Вовчківці	161
5.	с. Івачів	173
6.	с. Нище	43
7.	с. Корчунок	124
8.	с. Гарбузів,	241
9.	с. Манаїв	311
10.	с. Годів	510
11.	с. Йосипівка	65
12.	с. Цецівка	10

13.	с. Кабарівці	426
14.	с. Метенів	123
15.	с. Кальне	478
16.	с. Жабиня	482
17.	с. Оліїв	682
18.	с. Перепельники	424
19.	с. Плісняни	480
20.	с. Розгадів	401
21.	с. Славна	275
22.	с. Ярославичі	371
23.	с. Монилівка	180
24.	с. Погрібці	282
25.	с. Красна	204
26.	с. Калинівка	241
27.	с. Ярчівці	1117
28.	с. Мшана	111
29.	с. Волосівка	291
30.	с. Вільшанка	187
31.	с. Жуківці	31
32.	с. Підгайчики	148
33.	с. Хоростець,	170
34.	с. Августівка	406
35.	с. Хоробрів	122
36.	с. Велика Плавуча.	496
37.	с. Цицори	41

Зборівська ОТГ є першою громадою, яка приєднала до себе декілька сіл із сусіднього району, а саме Козівського. Громада знаходиться в дуже хорошому географічному розташуванні. Посеред межі двох областей: Львівської та Тернопільської. Вздовж м. Зборів розташована міжнародна траса М—09.

Подільська височина служить підґрунтям для Зборівської ОТГ. Також по обидва береги ОТГ є береги річки: Головної і Малої Стрипи. В напрямку півночі від м. Зборів знаходиться автомобільна дорога національного значення, яка є

однією з головних транспортних артерій України, це траса напрямком Львів - Тернопіль, через місто Зборів проходить і шляхи територіального значення.

Відстань до найближчої залізничної станції близько 3 км. Відстань до найближчого обласного центру становить 37 км, це м. Тернопіль, до м. Львова 90 км.

На рис. 2.1 зображено місце розташування м. Зборів та основні автомобільні магістралі.

Рис. 2.1. Розташування м. Зборів та основні автомобільні магістралі. (фото з відкритих джерел)

На території громади протікають річки: Гребелька, Стрипа, Зварич, Махнівка, Лопушанка, Серет.

У 2017 році було проведено першу сесію Зборівської ОТГ, на ній відбулось офіційне визнання повноважень Зборівської міського голови об'єднаної територіальної громади — Руслана Сергійовича Максиміва.

Структуру та штатний розпис працівників Зборівської міської ради подано у табл. 2.2.

Табл. 2.2 — Структура та штатний розпис Зборівської міської ради

№ з/п	Структурний підрозділ, посади	Кількість штатних посад
1.	Міський голова	1
2.	Секретар ради	1
3.	Перший заступник міського голови	1
4.	Заступник міського голови щодо питань діяльності виконавчої влади	2
5.	Староста	16
6.	Діловод	16
ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ		
7.	Начальник відділу	1
8.	Головний спеціаліст відділу	2
ЗЕМЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ		
9.	Начальник відділу	1
10.	Спеціаліст I категорії відділу	1
ЮРИДИЧНИЙ ВІДДІЛ		
11.	Начальник відділу	1
12.	Юрист	1
СЕКТОР ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ		
13.	Завідувач сектору	1
14.	Головний спеціаліст з інформаційно-комп'ютерного забезпечення	1
ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ		
15.	Начальник відділу	1
16.	Спеціаліст I категорії відділу	2
17.	Спеціаліст відділу	1
18.	Діловод відділу	1

ВІДДІЛ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕ РУХОМЕ МАЙНО		
19.	Начальник відділу та державний реєстратор	1
20.	Державний реєстратор	2
ВІДДІЛ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ		
21.	Начальник відділу та головний бухгалтер	1
22.	Спеціаліст I категорії	1
23.	Бухгалтер відділу	2
24.	Касир відділу	1
МІСЦЕВА ПОЖЕЖНА ОХОРОНА		
25.	Начальник	0,5
26.	Водій автотранспортних засобів	0,5
ОБСЛУГОВУЮЧИЙ ПЕРСОНАЛ		
27.	Прибиральник службових приміщень	1
Всього		61

Загалом на території громади зареєстровано 5237 працевлаштованих осіб (станом на 01.01.2018 р.).

Основними видами господарської діяльності на території Зборівської ОТГ являється вирощування та продаж сільськогосподарської продукції (зернові та технічні рослини). На сьогодні діє 18 фермерських господарств, які оброблюють земельні ділянки площею від 100 до 3000 га, у м. Зборів знаходиться забійний цех з вирощування птиці. У селах Гарбузів, Вірлів та Метенів наразі працюють 4 птахоферми. Та не аграрною справою єдиною займаються підприємці в Зборівській ОТГ. Також має виробничі потужності завод з виготовлення цегли, знаходяться в м. Зборів та с. Оліїв.

Громада володіє розвиненою мережею об'єктів громадського призначення. Активно функціонують 19 шкіл, 4 дитячих садків, 30 будинків культури, та 19 бібліотек. Майже всі об'єкти соціальної інфраструктури вимагають значного фінансування задля проведення капітального ремонту та оснащення новою

технікою, меблями. В межах Зборівської ОТГ знаходиться 31 медичний заклад охорони здоров'я.

Під впливом природного та механічного руху населення сучасна демографічна ситуація в регіоні створилась під впливом історичного розвитку території. Наразі в громаді проживає 16163 осіб, в тому числі в м. Зборіві 6602 особи. Лише 40,8 % населення проживає в місті Зборів. Віковий та статевий склад населення Зборівської ОТГ відображає демографічні тенденції розвитку регіону так і країни в цілому. Кількість чоловічого населення на 11,5 % менше жіночого. Склад населення Зборівської ОТГ зображено відповідно до вікового розподілу, а також відповідно до економічних факторів та відтворене на табл. 2.3.

Табл. 2.3 — Склад населення Зборівської ОТГ

Поділ населення			По всій ОТГ	Адміністративний центр ОТГ
Населення	1	Разом	16163	6602
	2	Чоловіків	7676	3120
	3	Жінок	8487	3482
Віковий розподіл	4	0 – 18	3276	1429
	5	19 – 34	3642	1334
	6	35 – 50	3541	1498
	7	51 і вище	5704	2341
Економічні фактори	8	Рівень міграції (%)	21 %	19 %
	9	Рівень бідності (%)	58,5 %	55 %
	10	Кількість безробітних	469	108

2.2 Аналіз основних показників господарської діяльності Зборівської міської об'єднаної територіальної громади

Надходження до місцевого бюджету Зборівської ОТГ на без урахування дотацій та державних субвенцій становлять 33 421 670,00 грн., в перерахунку на душу населення – 2067,78 грн/людина. Серед структури надходжень податків та зборів в Зборівській міській раді найбільша кількість коштів надходить від сплати єдиного податку, акцизного податок від реалізації суб'єктами господарювання торгівлі товарами, а також плата за користування земельними ділянками. Згідно з аналізом доходів бюджету Зборівської ОТГ за 2019 рік, виконується план доходів до бюджету до Зборівської ОТГ на 2020-2021 роки, і він зображений у табл. 2.4.

Табл. 2.4 – План доходів до бюджету Зборівської ОТГ на 2020-2021 роки

Код	Найменування	Разом на 2020 рік, грн	Разом на 2021 рік, грн.
11010100	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	17 900 000,00	18 900 000,00
11010200	Податок від доходів фізичних осіб	560 000,00	587 000,00
11010400	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	2 426 000,00	2 426 000,00
11010500	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	97 000,00	100 000,00
11020200	Податок на прибуток підприємств та установ комунальної власності	50 000,00	50 800,00

13010200	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	21 800,00	21 800,00
13030200	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення	1650,00	1650,00
14021900	Пальне	470 000,00	490 000,00
14031900	Пальне	1 800 000,00	2 000 000,00
14040000	Акцизний податок від реалізації підакцизних товарів	388 650,00	388 650,00
8010100	Податок на нерухоме майно	3 000,00	3 600,00
18010200	Податок на нерухоме майно	57 000,00	57 000,00
18010300	Податок на нерухоме майно	49 650,00	49 850,00
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	205 00,00	208 100,00
18010500	Земельний податок з юридичних Осіб	190 000,00	194 600,00
18010600	Орендна плата з юридичних осіб	1 000 000,00	1 084 250,00
18010700	Земельний податок з фізичних осіб	600 000,00	602 350,00
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	455 000,00	455 050,00
18011100	Транспортний податок з юридичних Осіб	10 000,00	12 670,00
18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	550 000,00	576 000,00

18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	3 100 00,00	4 148 150,00
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських виробників	3 192 800,00	3 192 800,00
21081100	Адміністративні штрафи та інші Санкції	2 000,00	2 400,00
21081500	Адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових Виробів	25 600,00	28 600,00
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	970 100,00	1 263 100,00
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	419 500,00	419 500,00
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	30 000,00	35 500,00
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	9 000,00	10 100,00
22090400	Державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів(посвідок) та паспортів громадян України	20 00,00	20 050,00
24060300	Інші надходження	4 800,00	4 900,00
	Усього (без врахування трансфертів)	33 421 670,00	37 334470,00

Одним із найважливіших резервів наповнення бюджету громади є орендна плата за землю. Перегляд договорів міською радою за земельні ділянки державної та комунальної власності в частині розміру орендної плати відповідно до вимог Закону України «Про оренду землі» значно збільшує надходження коштів до міського бюджету. Для мобілізації коштів до бюджету протягом року посилено контроль за повнотою сплати та термінами укладання договорів оренди на земельні ділянки, та їх реєстрація.

Агрокомплекс залишається однією з найзначніших для економіки галузю, адже забезпечує виробництво сільськогосподарської продукції, яка використовується населенням громади та експортується закордон.

На території Зборівської ОТГ є зареєстрованими дані агропідприємства: ПП «Агропродсервіс-Вест», «Вірлів – хліб», «Агропродсервіс-Ярчівці», ТЗОВ «КАГРО», ПП «Славна агроекологія», «ФГ Оліїв хліб», ТОВ «Грейн Ленд Україна», ТЗОВ «СТЕП», ФГ Федьків І.П., ПП Свинар Р.М. ТЗОВ «УкрПоль-2005», ПП Смакула І.М., ФГ «Фортуна СВ», ФГ «Нескорена Зборівщина», ТЗОВ «Ярославичі-агро», ТОВ «Сієфджи Трейдинг», ТЗОВ «Доброта», ТОВ ТАР «Агро», ПП Рак Б.В., ФГ «Оліївський хлібороб», СГПП «Володар» ПАП ім. Шевченка, ТОВ «Розтоцьке» ПП «Агропродсервіс-інвест».

Важливою є сфера логістики, яка наявна в Зборівській ОТГ. Тому основними завданнями в сфері логістики є забезпечення жителів громади якісним, безпечними перевезеннями та відповідно гарантії, щодо дотримання графіків перевезення.

В громаді вже сформовано внутрішньорайонну автобусну мережу, яка складається з 14 маршрутів. Пасажирськими перевезеннями вже діють в 88 населених пунктів. Додатково здійснюється перевезення учнів до шкіл, адже у селах Зборівської ОТГ відстані від домівок до шкіл є великим. На території громади наявні дві дороги державного значення: Тернопіль – Львів (Зборівський напрям), Тернопіль – Броди (Залозецький напрям). Дані транспортні потоки є основними, адже по них здійснюються пасажирські та транзитно-вантажний транспортні перевезення.

Впродовж дня від автостанції м. Зборів відтворюється близько 150 автобусних маршрутів, а часовий інтервал між автобусами становить близько 5-10 хвилин. Проте,

поряд з насиченою мережею міжміського транспорту наявні проблеми серед районної мережі автобусних перевезень. Причиною цьому є відсутність хорошого дорожнього покриття та збалансоване фінансування задля формування майбутньої маршрутної мережі.

Задля вивезення твердих побутових відходів у Зборівській ОТГ використовується полігон, який є облаштованим та знаходиться на місці кар'єру, на території Беримівської сільської ради, Зборівського району.

В ОТГ проводиться системна робота, яка спрямована на розвиток сучасних засобів зв'язку. Майже всі населені пункти громади підключені до мережі інтернет, проте декілька малих сіл мають виключно телефонний зв'язок. Найбільш розповсюджений провайдер, який надає послуги телефонного зв'язку є ПАТ «Укртелеком». Швидкість сигналу становить – до 10 Мбіт/с. Проте на території ОТГ діють і приватні компанії, такі як ТОВ «Плітос», ТОВ «Центр сервісного обслуговування», ТОВ «Меглайн», проте швидкість сигналу є низькою, до 5 Мбіт.

Наприкінці 2017 року в місті Зборів було розпочато прокладання оптоволоконного кабелю компанією «Гігабіт Плюс», а від 2019 року вже надавався доступ до мережі Інтернет. Максимальна швидкість, яка надається компанією становить 90 Мбіт.

Що стосується вуличного освітлення на території ОТГ, то виконавчий комітет Зборівської міської ради займається його обслуговуванням. Обслуговуванням мереж вуличного освітлення на території м. Зборів займається комунальне підприємство «Зборів». Дане підприємство є заснованим в 2008 році Зборівською міською радою. Підприємство вважається госпрозрахунковим та дотаційним міською радою. Список робіт, за виконує КП «Зборів» в Зборівській ОТГ: облагородження території посадки кущів, дерев та квітів, ремонт бордюрів, проведення ямкового ремонту тротуарів, та зупинок громадського транспорту, благоустрій прибудинкових територій, щоденне прибирання скверів та паркових площадок. Також проводиться благоустрій дитячих площадок, фарбування лавок та встановлення в місті урн для сміття. На час зимового періоду, який характеризується ожеледицями на дорогах та тротуарах, проводиться підсипання цих територій піском та сіллю.

Щороку відбувається проведення благоустрій території кладовища та облагородження історичних місць та меморіальних знаків ОТГ. Двічі у рік працівники виконують профілактичний огляд, включаючи обслуговування існуючих ліній вуличного освітлення. Орієнтовна протяжність вуличних мереж в Зборівській ОТГ становить 158 км.

Проведемо аналіз руху кадрів у КП «Зборів» за 2018 – 2020 роки за формулою (2.1), який визначається наступними коефіцієнтами:

- коефіцієнт обороту прийнятих працівників:

$$K_{об(пр)} = \frac{Ч_{пр}}{Ч_{сп}}, \quad (2.1)$$

де $Ч_{пр}$ – чисельність прийнятих на роботу працівників впродовж певного періоду часу, чол.;

а $Ч_{сп}$ – середньо-спискова чисельність працівників, чол.

$$K_{об(пр)2018} = 3 / 24 = 0,13; \quad K_{об(пр)2019} = 5 / 23 = 0,28; \quad K_{об(пр)2020} = 2 / 22 = 0,09.$$

- коефіцієнт обороту звільнених працівників:

$$K_{об(зв)} = \frac{Ч_{зв}}{Ч_{сп}}, \quad (2.2)$$

де $Ч_{зв}$ – чисельність вибулих з роботи працівників впродовж певного періоду часу, чол.

$$K_{об(зв)2018} = 4 / 24 = 0,17; \quad K_{об(зв)2019} = 6 / 23 = 0,26; \quad K_{об(зв)2020} = 3 / 22 = 0,14.$$

- коефіцієнт плинності кадрів:

$$K_{пл} = \frac{Ч}{Ч_{сн}}, \quad (2.3)$$

де Ч – чисельність звільнених від роботи працівників за певний проміжок часу, чол.

$$K_{пк2018} = 4 / 24 = 0,17; \quad K_{пк2019} = 6 / 23 = 0,26; \quad K_{пк2020} = 3 / 22 = 0,14.$$

Коефіцієнт загального обороту працівників:

$$K_{з.о.} = \frac{Ч_{пр} + Ч_{зб}}{Ч_{сн}}, \quad (2.4)$$

$$K_{зо2018} = (3+4) / 24 = 0,29; \quad K_{зо2019} = (5+6) / 23 = 0,48; \quad K_{зо2020} = (2+3) / 22 = 0,23.$$

У КП «Зборів» наразі зайнятими є 22 працівники. На рис. 2.2 представлені коефіцієнти, згідно з якими у 2020 звітному році кількість працівників зменшилась.

На КП «Зборів» в Зборівській ОТГ виконуються наступні види робіт:

- послуги з ремонту, технічного обслуговування дорожньої інфраструктури і пов'язаного обладнання та супутні послуги, послуги з поточного ремонту та утримання та технічного обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення;

- розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів.

Комунальне підприємство займається організацією належного використання територій та будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення.

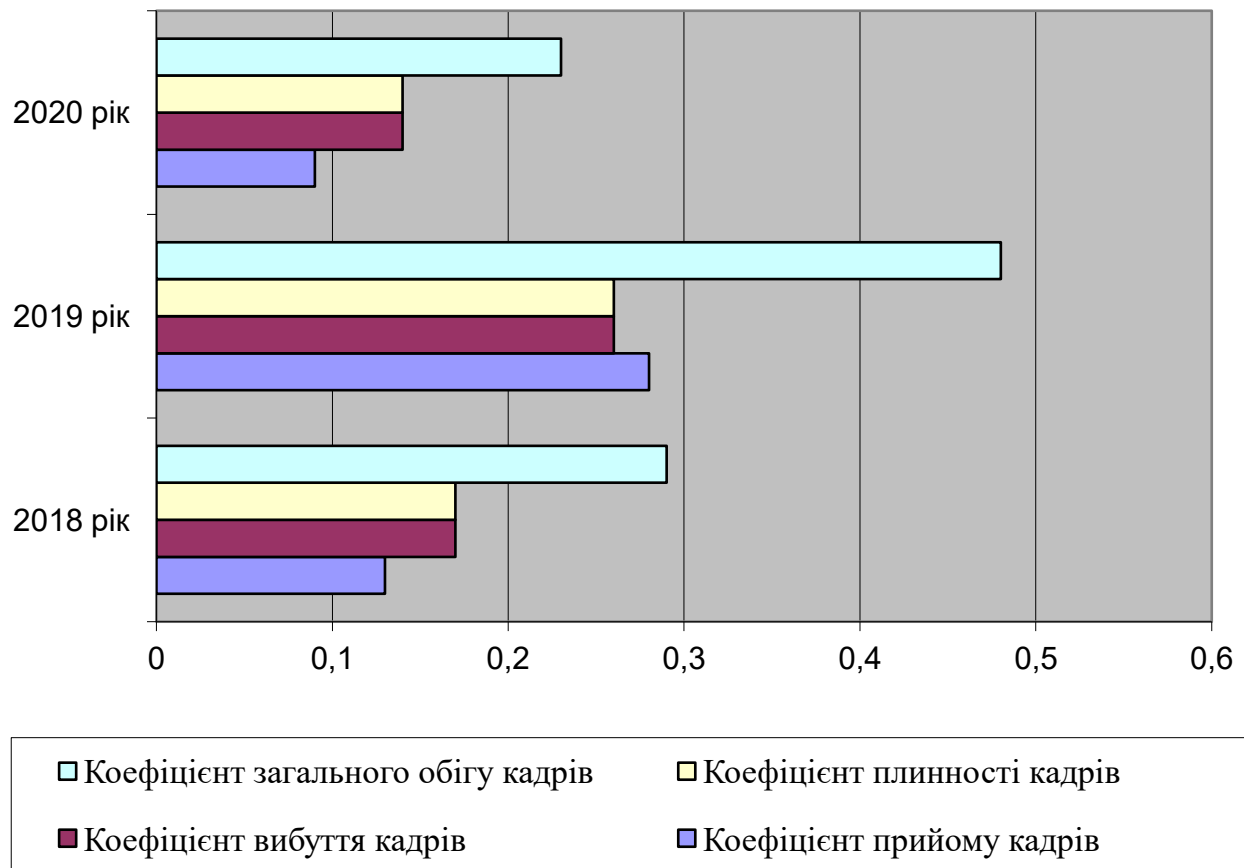

Рисунок 2.2 – Рух кадрів у КП «Зборів» за 2018 – 2020 роки

Витрати комунального підприємства «Зборів» у період з 2019 по 2020 роки відображені у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Витрати КП «Зборів» за 2019-2020 роки

Витрати	За 2019 р. (грн.)	За 2020 р. (станом на 01.09.2020, грн.)
Заробітна плата	1427536,40р.	1146381,09
Відрахування із зарплати	304826,96	244000
Оплата за освітлення (РЕМ)	134217,44	108500
Витрати на паливо	632399,94	463200
Матеріали	329089,49	142800
Послуги	1808649,74	855500
Всього витрат (у грн.)	4636719,97	2960381,09

Наведені цифри висвітлюють інформацію про те, що витрати впродовж 2019 року є вищими в порівнянні з 2020 роком на 37%. У табл. 2.7 відображені витрати, пов'язані з вуличним освітленням.

Таблиця 2.7 – Витрати, що пов'язані з вуличним освітленням
за 2019-2020 роки

Витрати	Зборівська ОТГ		КП «Зборів»		Разом у грн.
	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р. (станом на 01.09.2019)	
Послуги автовишки	-	-	2500	-	2500
Заміна ламп на нові	6000	320	10000	2000	18320
Закупівля матеріалів на ремонт	7601	12194	-	-	19795
Ремонт обладнання	-	-	-	-	-
Оплата за вуличне освітлення	194481,77	143767,47	134217,44	108500	80966,68
Всього витрат (у грн.)	208082,77	156281,47	146717,474	110500	621581,68

При проведенні моніторингу, який показує використання та оплати за електричну енергію для освітлення вулиць в Зборівській ОТГ встановлено, що за 2019 рік використано - 117 414 кВт, а це 329 480,05 грн. За 2020 рік становить - 81 384 кВт, а це 262106,60 грн.

2.3 Аналіз тенденцій економічного і соціального розвитку Зборівської міської територіальної громади

Перелік показників соціально-економічного розвитку Зборівської ОТГ представлено у табл. 2.8. У ній висвітлено рівень демографічної ситуації, економічну ефективність, фінансову самодостатність, якість надання публічних послуг та створення комфортних умов для життя в громаді. Показники подані за 2020 та прогноз 2021 роки.

Табл. 2.8 - Перелік показників соціально-економічного розвитку
Зборівської об'єднаної територіальної громади

	Найменування показника	Оди-ниця виміру	Значення показника у 2020 році	Передбачення показника у 2021 році	2021 рік у відсотках до 2020 року
1	2	3	4	5	6
I	Демографічна ситуація				
1.	Чисельність постійного Населення	осіб	15953	15838	0,72
2.	Чисельність постійного населення віком 16-59 років	осіб	6993	6987	104,2
3.	Кількість дітей віком до 16 років	осіб	2610	2670	102,3
4.	Демографічне навантаження на 1000 осіб працездатного віку	%	-	-	-
5.	Природний приріст (скорочення) Населення	осіб	-272	-280	102,9
6.	Кількість зайнятого (працюючого) населення	проміле	0,4	0,4	100,0
7.	Внутрішня міграція населення в межах населених пунктів	осіб	981	875	89,2
8.	Чисельність осіб з інвалідністю, з них:	осіб	1165	1180	101,3
	діти віком до 18 років		75	70	93,3
9.	Контингент, який потребує соціальної підтримки	осіб	257	250	97,3
10.	Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб	осіб	8	0	100

II	Економічна ефективність				
11.	Обсяг капітальних інвестицій на 1 особу	грн.	615	1495	104,1
	у тому числі за рахунок коштів державного бюджету	грн.	420	348	104,5
	у тому числі за рахунок коштів обласного бюджету	грн.	-	-	-
12.	Кількість підприємств малого та середнього бізнесу на 1000 осіб наявного населення	одиниць	17	19	111,77
13.	Кількість кооперативів	одиниць	0,25	0,27	108,0
	на 1000 осіб наявного населення				
	у тому числі:				
	обслуговуючих сільськогосподарських		3	4	133,3
	виробничих сільськогосподарських		1	1	100,0
	споживчих		-		
14.	Загальна протяжність автошляхів з твердим покриттям	км	157,8	157,8	100,0
15.	Кількість проектів регіонального розвитку, що реалізуються на території об'єднаної громади у тому числі за рахунок:	одиниць	19	21	110,5
	коштів державного фонду регіонального розвитку	Одиниць	0	1	0

	коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	Одиниць	9	5	55,6
16.	Обсяг фінансування проектів регіонального розвитку, що реалізуються на території об'єднаної громади	грн.	8005729	12000700	149,9
	за рахунок державного бюджету	%	77,7	80,0	103,0
	за рахунок місцевого бюджету	%	22,3	15,0	67,3
	за рахунок інших джерел	%	-	5,0	-
III	Фінансова самодостатність				
17.	Доходи загального фонду бюджету ОТГ на 1 особу	грн.	2600	3212	103,2
18.	Капітальні видатки бюджету ОТГ (без трансфертів) на 1 особу	грн.	198	200	101,0
19	Питома вага видатків на утримання апарату управління у фінансових ресурсах ОТГ	%	17,0	17,0	100,0
20.	Рівень дотаційності бюджетів (частка базової	%	8,4	8,1	96,4
	дотації серед доходів до загального фонду бюджету ОТГ				

21.	Частка видатків бюджету розвитку в загальному обсязі видатків об'єднаної територіальної громади (без урахування власних надходжень бюджетних установ)	%	10,0	15,7	111,1
22.	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати податку на доходи фізичних осіб на 1 особу	грн.	1476	1621	109,8
23.	Обсяг надходжень до бюджету ОТГ за землю на 1 особу	грн.	161	164	101,9
24.	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати єдиного податку на 1 особу	грн.	545	602	110,5
25.	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати акцизного податку на 1 особу	грн.	195	195	100
26.	Обсяг надходжень до бюджету об'єднаної територіальної громади від сплати податку на нерухоме майно на 1 особу	грн.	23	29	126,1
27	Частка видатків місцевого бюджету на фінансування пільг, соціальних послуг, гарантій та житлових субсидій у галузі «Соціальний захист»	%	0	0	0

IV	Якість та доступність публічних послуг				
28.	Частка домогосподарств, що мають доступ до фіксованої широкопasmової мережі Інтернет, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%	80	85	106,3
29.	Середня наповнюваність групи дошкільного навчального закладу об'єднаної територіальної громади	Осіб	27	30	111,1
30.	Частка дітей дошкільного віку охоплена дошкільними навчальними закладами, у загальній кількості дітей дошкільного віку	%	39,3	42	106,9
31.	Середня наповнюваність класів загальноосвітньої школи об'єднаної територіальної громади	Осіб	15	17	113,3
32.	Частка дітей, для яких організовано підвезення до місця навчання і додому, у загальній кількості учнів, які того потребують	%	75	80	106,7

Населення Громади налічує 16163 населення з них близько 5293 чоловік належить до пільгових категорій: інваліди війни, учасники бойових дій ВВ, учасники АТО, учасники ліквідації аварій на ЧАЕС, переселенці, діти-інваліди та діти залишені без батьківської опіки.

Соціальний захист людей похилого віку, ветеранів, учасників АТО, є одним з пріоритетних напрямків соціальної політики та передбачає здійснення заходів, спрямованих на створення умов, що забезпечують економічне і моральне благополуччя, а також надання їм додаткових прав і гарантій. У Зборівській міській раді реалізуються державні соціальні програми.

З метою надання жителям об'єднаної територіальної громади соціальної підтримки та забезпечення виплати пільг та компенсаційних виплат закладенні кошти на виконання соціальних програм

Також на обслуговуванні Зборівської міської ради знаходиться 215 одиноких громадян, з них 16 чол. знаходиться на утриманні в Перепельницькому стаціонарному відділенні .

Близько 1165 особи з інвалідністю (усіх категорій), присутні 34 сім'ї з дітьми, що перебувають в складних життєвих обставинах, близько 58 сімей, що виховують дітей з інвалідністю.

З метою проведення розрахунків для пільгових категорій за надані їм послуги та з метою перевірки достовірності поданих відомостей соціальних служб постійно підтримується та контролюється державними, місцевими органами. Надаються пільги згідно з діючим законодавством України.

У складі громади у 2019 році знаходиться 18 загальноосвітніх навчальних закладів, з них – гімназія та 17 шкіл. Розміщення навчальний закладів знаходиться на табл. 2.8.

Табл. 2.8 – Розміщення навчальний закладів Зборівської ОТГ

№ п/п	Назва об'єкта	Юридична адреса
1.	Зборівська державна українська гімназія ім. Р.Завадовича	м.Зборів, вул. Б.Хмельницького, 5

Продовження табл. 2.8

2.	ЗОШ № 1 I-III ст. м. Зборова	м.Зборів, вул. Гоголя, 12
3.	ЗОШ № 2 I-III ст. м. Зборова	м.Зборів, вул. Б.Хмельницького, 7
4.	ЗОШ I-III ст. с. Олієва	с.Оліїв
5.	ЗОШ I-III ст. с. Перепельників	с.Перепельники
6.	Августівська ЗОШ I-II ступенів	с. Августівка
7.	Великоплавучанський НВК «Загальноосвітній навчальний заклад I – II ступенів – дошкільний навчальний заклад»	с. Велика Плавуча
8.	ЗОШ I-II ст. с. Годова	с.Годів
9.	ЗОШ I-II ст. с. Жабиня	с.Жабиня
10.	ЗОШ I-II ст. с. Кабарівців	с.Кабарівці
11.	ЗОШ I-II ст. с. Кального	с.Кальне
12.	ЗОШ I-II ст. с. Пліснян	с.Плісняни
13.	ЗОШ I-II ст. с. Розгадова	с.Розгадів
14.	ЗОШ I-II ст. с. Ярчівців	с.Ярчівці
15.	ЗОШ I ст. с. Вірлів	с.Вірлів
16.	ЗОШ I ст. с. Гарбузів	с.Гарбузів
17.	ЗОШ I ст. с. Калинівка	с.Калинівка
18.	ЗОШ I ст. с. Славна	с.Славна

У 2019 році частково оптимізовано мережу навчальних закладів і закрито початкову школу у с. Красна та у призупинено діяльність школи I-II ступенів в с. Манаїв у зв'язку із пожежею. У загальноосвітніх школах громади навчається 1684 діти. Також у поточному році у селі Оліїв відкрито дошкільний заклад- дитячий садочок «Джерельце». У дошкільних закладах громади навчається 385 діти.

На території Зборівської міської ради ОТГ функціонує Зборівський районний центр дитячої та юнацької творчості, Зборівська дитячо-юнацька спортивна школа та Зборівська музична школа. У позашкільних закладах громади навчається 828 діти.

Розвиток проводиться і в галуззі фізичної культура та спорту. Також Зборівською міською радою утримуються ФСТ „Колос”.

В Зборівській ОТГ вулику підтримку має сфера соціального захисту дітей та молоді, також підтримка сімей. Право людини на соціальний захист є її

конституційним правом.

Для забезпечення виконання державних програм підтримки сімей, дітей та молоді у Зборівській міській раді утворене Управління освіти, культури, молоді і спорту, праці та соціального захисту населення та «Центр надання соціальних послуг» Зборівської міської ради.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ЗБОРІВСЬКОЇ ОТГ

3.1 Обґрунтування ефективності впровадження програми з вуличного освітлення як стратегічного напрямку успішного розвитку громади

Одним із найважливіших пріоритетів функціонування і розвитку громади є забезпечення безпечних і комфортних умов проживання її мешканців. вуличне освітлення - одна із таких умов. тому ми вважаємо, що керівники громади повинні зробити належне, щоб цей напрямок функціонував успішно. проте ми бачимо, що в дійсності не так. Обладнання вуличного освітлення застаріле, часто ламається, є енерговитратним, та й взагалі не достатньо ліхтарів для освітлення території всієї громади. тому ми пропонуємо послугу із покращення вуличного освітлення в Зборівській ОТГ спрямована, в першу чергу, на вирішення проблеми, яка полягає в низькому рівні надання послуг населенню щодо забезпечення вуличного освітлення в населених пунктах Зборівської міської об'єднаної територіальної громади. Причиною цьому є відсутність вуличного освітлення в темну пору через зношеність наявних систем, а в більшості випадків через зруйнованість наявних мереж енергопостачання та застаріле обладнання. Свій вклад в загальну проблему вносять і великі затрати на електроенергію. Наслідком цього є збільшення криміногенної ситуації в громаді, дорожньо-транспортних пригод, різноманітних адміністративних правопорушень, збільшення кількості злочинів в нічний час. Дана проблема провокує ускладнене виконання охорони об'єктів культурної сфери. Також це провокує недовіру до влади, адже для вирішення цієї проблеми не потрібно надвеликих зусиль. В зв'язку з цим, в громаді назріла потреба не лише в капітальному ремонті існуючих мереж вуличного освітлення, але й у принципово новому підході, використовуючи енергоефективні технології із встановленням нових ефективних енергозберігаючих світильників, що свідчить про інноваційну зорієнтованість проекту [1, ст.335].

Послуга «Удосконалення послуги вуличного освітлення» була обрана завдяки широкій участі громадян у результаті проведеного опитування населення партнером

Програми Фондацією підтримки місцевої демократії. Даною організаціями проведено опитування для визначення пріоритету послуги, за результатами опитування «Удосконалення послуги вуличного освітлення» вважається однією з найбільш актуальних для більшості населення громади. Зокрема за результатами незалежного опитування у 38 населених пунктах громади відібрано наступні пріоритетні проблеми надання послуг в громаді: дорожня інфраструктура, що у відсотковому співвідношенні склало – 43%, шкільна та дошкільна освіта, що у відсотковому співвідношенні склало – 30,2%, вуличне освітлення, що у відсотковому співвідношенні склало – 24,9%, поводження з твердими побутовими відходами, що у відсотковому співвідношенні склало – 20,4%.

Робоча група співпрацювала зі співробітниками DOBRE аби краще зрозуміти потенціал ОТГ стосовно управління вуличним освітленням. За результатами обговорення комітет по вибору послуги у Зборівській ОТГ в кількості 24 чоловік прийняв рішення, що в рамках Програми DOBRE будуть покращувати послугу з вуличного освітлення.

В Зборівській ОТГ послуги з постачання електричної енергії для вуличного освітлення надає Зборівський та Козівський РЕМ. Обслуговуванням вуличного освітлення займається КП «Зборів». На сьогодні 77% території громади освітлюється.

Отож представимо даний проект.

В рамках проекту передбачено заміна старих енергетично затратних вуличних ліхтарів на енергоощадні посеред усіх центральних вулицях громади (населених пунктів Зборівської ОТГ) – у кількості 708 шт.

До основних заходів, які необхідно було зробити, слід віднести:

- організаційно-інформаційні (круглий стіл, створення робочої групи з підготовки проекту, прийняття відповідного рішення);
- капітальний ремонт, або ж цілковита реконструкція наявних мереж вуличного освітлення (розроблення проектної документації, одержання експертного звіту, погодження проектно-кошторисної документації на сесії міської ради, будівельні роботи);
- передача мереж електропостачання в експлуатацію;

- інформаційний супровід процесу впровадження проекту.

Нами було здійснено аналіз ситуації з допомогою SWOT-аналізу, який є спрямований на прибирання слабких сторін та зміцнення сильних сторін, запобігання загрозам, використання можливостей. Результати аналізу представлено у табл.3.1.

Таблиця 3.1 - Аналіз слабких та сильних сторін, можливостей та загроз проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ

S (Strengths) – Сильні сторони	W (Weaknesses) – Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none">1. Наявність вуличної електромережі -77%.2. Наявність робочих проектів.3. Наявність КП«Зборів»4. Фінансова змога в забезпеченні в спільному фінансуванні та оплата за використану електроенергію.	<ol style="list-style-type: none">1. Відсутність кваліфікованих фахівців, які обслуговуватимуть електромережі в КП.2. Велике споживання електроенергії3. Відсутність електроопор в найважливіших місцях задля облаштування освітлення.4. Відсутність освітлення пішохідних переходів
О (Opportunities) – Можливості	Т (Threats) – Загрози
<ol style="list-style-type: none">1. Покращення туристичної привабливості2. Залучення додаткового інвестора3. Розширення ОТГ	<ol style="list-style-type: none">1. Нестабільність на ринку електроенергії2. Буревій, природні катаклізми3. Виникнення НС природного походження

В рамках підготовки стратегічного плану з покращення послуг вуличного освітлення необхідно розробити та реалізувати ряд проектів:

1. Перегляд договорів з Зборівським РЕМом про постачання електроенергії (технічні умови) при потребі;
2. Розробка та затвердження графіків роботи вуличного освітлення Зборівської об'єднаної територіальної громади;
3. Підписання договору про технічне обслуговування мереж вуличного освітлення (із зацікавленими організаціями);
4. Проведення реконструкції мереж вуличного освітлення (монтаж, демонтаж) в населених пунктах Зборівської ОТГ: м. Зборів, с. Футори, с. Вірлів, с. Храбузна, с. Вовчківці, с. Івачів, с. Нище, с. Корчунок, с. Гарбузів, с. Манаїв, с. Годів, с. Йосипівка, с. Цецівка, с. Кабарівці, с. Метенів, с. Кальне, с. Жабиня, с. Оліїв, с. Перепельники, с. Плісняни, с. Розгадів, с. Славна, с. Ярославичі, с. Монилівка, с. Погрібці, с. Красна, с. Калинівка, с. Ярчівці, с. Мшана, с. Волосівка, с. Вільшанка, с. Жуківці, с. Підгайчики.
5. Проведення необхідних розрахунків задля фінансування, утримання, технічного обслуговування та ремонту мереж вуличного освітлення;
6. Щорічне виділення коштів для фінансування із місцевого бюджету задля утримання та модернізації вуличного освітлення.

Під час реалізації запропонованого проекту буде виконано наступне:

1. Здійснення капітального ремонту мереж зовнішнього освітлення загальною довжиною 15012 метрів із встановленням 708 енергозберігаючих ліхтарів на центральних вулицях усієї громади;
2. Відбудеться проведення освітлення сільських вулиць в 31 населеному пункті та центральній вулиці м. Зборів на основі енергозберігаючих технологій;
3. 16000 тис. мешканців Зборівської об'єднаної територіальної громади отримають якісні послуги щодо вуличного освітлення;
4. Кількість видатків на утримання об'єктів освітлення зменшиться;
5. Підвищиться ефективність, економічності та надійності функціонування вуличного освітлення;
6. Зменшиться травматизм серед населення;

7. Відбудеться створення безпечних умов для пересування жителів громади по вулицях міста та сіл в темну пору доби;
8. Передбачається зменшення кількості хуліганських витівок та пограбувань.

У населених пунктах Зборівської ОТГ обслуговування вуличного освітлення проводить виконавчий комітет Зборівської міської ради. В центрі громади в м. Зборів обслуговуванням мереж вуличного освітлення займається комунальне підприємство «Зборів».

Під час аналізу вуличної мережі в Зборівській ОТГ, зазначено що послуги з постачання електроенергії для вуличного освітлення надає Зборівський та Козівський РЕМ, а саме:

- Зборівський РЕМ виконує послуги з передачі електроенергії для вуличного освітлення в наступні населені пункти Зборівської ОТГ: м. Зборів, с. Футори, с. Вірлів, с. Храбузна, с. Вовчківці, с. Івачів, с. Нище, с. Корчунок, с. Гарбузів, с. Манаїв, с. Годів, с. Йосипівка, с. Цецівка, с. Кабарівці, с. Метенів, с. Кальне, с. Жабиня, с. Оліїв, с. Перепельники, с. Плісняни, с. Розгадів, с. Славна, с. Ярославичі, с. Монилівка, с. Погрібці, с. Красна, с. Калинівка, с. Ярчівці, с. Мшана, с. Волосівка, с. Вільшанка, с. Жуківці, с. Підгайчики;
- Козівський РЕМ надає послуги з постачання електроенергії для вуличного освітлення в такі населені пункти Зборівської ОТГ: с. Хоростець, с. Августівка, с. Хоробрів, с. Велика Плавуча, с. Цицори.

Проведення аналізу технічних і економічних параметрів різних видів світильників і лічильників для освітлення, дозволить визначити найбільш прийнятні види за експлуатаційними характеристиками для місцевих умов у порівнянні з тими, що експлуатуються. Приблизна протяжність вуличних мереж в Зборівській ОТГ становить 158,53 км.

За прогнозними даними за 2021 рік витрати на електричну енергію для освітлення вулиць в Зборівській ОТГ орієнтовно становитимуть 450 тис. грн.

Проведення розрахунків з постачання електрики регулюється національним законодавством України. Відповідно до статті 29 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власники об'єктів благоустрою забезпечують освітлення цих

об'єктів відповідно до вимог державних стандартів, норм і правил, а також забезпечують утримання, належного функціонування освітлювальних приладів на території об'єктів благоустрою, впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання здійснюються балансоутримувачами цих об'єктів благоустрою [12].

Основним результатом стало покращення надання послуг з вуличного освітлення, значне покращення благоустрою громади завдяки облаштуванню вулиць освітленням. Впровадження даної системи зночно економнішого освітлення вулиць, неабияк сприятиме зростанню рівня життя громади, поліпшення умов екологічної свідомості серед населення. Проведення мережі вуличного освітлення серед міста та сіл громади, де його немає, неабияк покращить благоустрій громади, а оснащення, яке відбулось в системі освітлення забезпечить економію коштів місцевого бюджету для оплати рахунків після використання вуличного освітлення

Оплата за наявне вуличне освітлення здійснюється щомісяця згідно виставлених рахунків КП «Зборів», та Зборівській міській раді що надаються Зборівським РЕМ. Технічні дані по вуличному освітленню окремих населених пунктів представлено у табл. 3.2.

Табл. 3.2 - Технічні данні по вуличному освітленні в населених пунктах
Зборівської ОТГ

№ п/п	Населені пункти	К-ть населення	Приблизна протяжність лінії, км	Кількість вулиць в населеному пункті	Кількість комплектних трансформаторних підстанцій	Стан освітлення вулиць, %	Тип ламп, які використовуються при освітленні вулиць
1	2	3	4	5	6	7	8
1	м. Зборів	6942	24,12	50	18	85	Люмінесцентні
2	с. Вірлів	248	36	9	1	29	Люмінесцентні
3	с. Храбузна	114	2,4	3	1	67	Люмінесцентні

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6	7	8
4	с. Вовчківці	151	2,05	6	2	46	Люмінесцентні
5	с. Івачів	170	3,2	3	2	39	Люмінесцентні
6	с. Нище	125	4,7	10	2	65	Люмінесцентні
7	с. Корчунок	36	--	2	-	0	відсутні
8	с. Гарбузів	230	3,31	6	2	71	Люмінесцентні
9	с. Манаїв	305	5,48	11	3	64	Люмінесцентні
10	с. Годів	476	7,86	6	3	48	Люмінесцентні
11	с. Йосипівка	56	4,2	6	1	8	Люмінесцентні
12	с. Цецівка	9	1,7	2	1	44	Люмінесцентні
13	с. Кабарівці	447	7,2	7	4	58	Люмінесцентні
14	с. Метенів	157	2,22	4	1	54	Люмінесцентні
15	с. Кальне	488	3,7	6	2	73	Люмінесцентні
16	с.Жабиня	472	3,8	8	3	65	Люмінесцентні
17	с.Оліїв	666	5,96	13	6	69	Люмінесцентні
18	с.Перепельник и	394	7.76	15	3	29	Люмінесцентні
19	с. Плісняни	480	3,72	8	2	74	Люмінесцентні
20	с. Розгадів	401	3,46	7	3	89	Люмінесцентні
21	с. Славна	275	2,8	5	2	56	Галогенні лампи розжарювання
22	с. Ярославичі	176	3,48	8	2	87	Люмінесцентні та світлодіодні лампи
23	с. Монилівка	175	2,98	8	1	14	Люмінесцентні
24	с. Погрібці	295	1,7	7	1	57	Люмінесцентні
25	с. Красна	275	2,37	7	1	50	Люмінесцентні
26	с. Калинівка	260	2,86	7	1	42	Люмінесцентні
27	с. Ярчівці	337	4,5	7	2	83	Люмінесцентні
28	с. Мшана	112	2,5	4	1	82	Люмінесцентні
29	с.Волосівка	288	3,3	4	1	70	Люмінесцентні
30	с. Вільшанка	177	3,6	3	2	100	Люмінесцентні
31	с. Жуківці	33	1,5	3	1	45	Люмінесцентні
32	с.Підгайчики	141	2,7	3	1	52	Люмінесцентні
33	с. Хоростець	170	5	4	1	80	LED
34	с. Августівка	416	6	3	5	100	LED
35	с. Хоробрів	122	1	2	1	100	LED
36	с. Велика Плавуча	449	8	7	2	100	LED
37	с. Цицори	38	1,5	1	1	100	LED
38	с. Футори	135	2,3	5	1	73	Люмінесцентні

Серед завдань, які були поставленими це, в першу чергу, встановлення мережі вуличного освітлення у місцях її відсутності, капітальна модернізації електромереж

зادля поліпшення безпеки в нічний час доби, зменшення травматизму серед населення ОТГ, проведення екологічно-пропагандистської діяльності з метою загальної обізнаності населення громади в екосвідомості, залучення коштів місцевого бюджету, а також інвестиційних коштів.

Для реалізації проекту необхідно здійснити капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення загальною довжиною 15012 метрів і забезпечити заміну вуличних ліхтарів на енергоощадні (LED) у кількості 708 шт.

Для проведення нових систем освітлення проводять світильники для вулиці з ново-популярною системою LED. Ці світильники мають різноманітні види цоколів та відрізняються посеред інших найкращою передачею кольору та надвисокою контрастністю. LED-світильники в декілька разів вищий рівень тривалості терміна служби мають та хорошу стійкість до дощу, вітру та інших погодних умов. Неабияке економічно-доцільне енергоспоживання.

Потужність даних освітлювальних приладів становить близько 30 Вт, а під час роботи до 100 тисяч годин. Для реалізації проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ ми пропонуємо закупити і використовувати світильник консольного типу Horoz Electric 074-005-0100 Orlando-100 (рис. 3.1) за ціною 1567 грн.

Рис. 3.1. Консольний світильник Horoz Electric 074-005-0100 Orlando-100
(фото з відкритих джерел)

Консольний світильник Horoz Electric 074-005-0100 Orlando-100 є хорошим освітлювальним приладом для вулиць. Він виготовляється компанією Horoz Electric.

Загальний світловий потік складає 8923 лм. Консольний світильник живиться електроенергією від мережі 220 В. Світильник Horoz Electric 074-005-0100 Orlando-100 має показник захисту від пилу та вологи IP65 і є створеним спеціально для роботи в умовах підвищеного рівня вологості.

Враховуючи те, що проект буде реалізовуватися за підтримки DOBRE, яка покриє 53,14 %, витрати Зборівської ОТГ на його реалізацію становитимуть 945,99 тис. грн.

Таблиця 3.3 - Витрати на впровадження проекту вуличного освітлення
Зборівської ОТГ

№	Статті витрат	К-сть (од. вим.)	Вартість за одиницю (тис. грн.)	Сума, тис. грн.
1.	Вартість проектної документації	1	232,9	232,9
2.	Вартість капітального ремонту мережі зовнішнього освітлення	15,012 км	17,31	259,86
3.	Вартість LED світильників	708 шт.	1,567	1109,44
4.	Вартість комплектних трансформаторних підстанцій	87 шт.	2,68	233,16
5.	Вартість пуско-налагоджувальних робіт	1	186,4	186,4
	Загальні витрати			2018,76

Враховуючи те, що витрати нових LED ламп є втричі нижчою за діючі, річна економія коштів по електроенергії після реалізації проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ орієнтовно становитиме 300 тис. грн. Також потрібно врахувати зменшення витрат на закупівля матеріалів на ремонт, заміну ламп та послуги авто

вишки, які орієнтовно за рік становитимуть 20 тис. грн. Загальна річна економія коштів при реалізації проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ орієнтовно становитиме 320 тис. грн.

Розрахуємо простий термін окупності реалізації проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ за формулою (3.1):

$$PP = \frac{IC}{PN}, \quad (3.1)$$

де PP – період окупності, роки; PN – середньорічний прибуток або річна економія коштів, грн.; IC – величина капітальних вкладень (інвестицій), грн.

$$PP = \frac{945,99}{320} = 2,96 \text{ (року)}.$$

Простий термін окупності капітальних витрат становитиме 2,96 року.

Визначимо величину чистої теперішньої вартості проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ за формулою (3.2):

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} - IC, \quad (3.2)$$

де NPV – чиста теперішня вартість, грн.; n – кількість років функціонування проекту; i – ставка дисконтування.

Необхідно врахувати, що нова система вуличного освітлення експлуатуватиметься на протязі 8 років:

$$NPV = \frac{320}{(1+0,2)^1} + \frac{320}{(1+0,2)^2} + \frac{320}{(1+0,2)^3} + \frac{320}{(1+0,2)^4} + \frac{320}{(1+0,2)^5} + \frac{320}{(1+0,2)^6} + \frac{320}{(1+0,2)^7} + \frac{320}{(1+0,2)^8} - 945,99 = 281,93.$$

Величина чистої теперішньої вартості складе 281,93 тис. грн., а, отже, таку суму зможе на протязі 8 років зекономити Зборівська ОТГ при реалізації проекту вуличного освітлення.

Визначимо індекс прибутковості, що характеризується відношенням дисконтованих коштів до величини капіталовкладення за формулою (3.3):

$$PI = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} : IC ; \quad (3.3)$$

$$PI = \left(\frac{320}{(1+0,2)^1} + \frac{320}{(1+0,2)^2} + \frac{320}{(1+0,2)^3} + \frac{320}{(1+0,2)^4} + \frac{320}{(1+0,2)^5} + \frac{320}{(1+0,2)^6} + \frac{320}{(1+0,2)^7} + \frac{320}{(1+0,2)^8} \right) : 945,99 = 1,3.$$

Значення індекса прибутковості проекту 1,3 вказує на його прибутковість і доцільність реалізації.

Розрахуємо дисконтний період окупності коштів, направлених на реалізацію проекту, за формулою (3.4):

$$PPg = \frac{IC}{\overline{PVg}} , \quad (3.4)$$

де PPg – дисконтований період окупності, рік; \overline{PVg} - середньорічний дисконтований грошовий потік, тис. грн.

$$Pg = 945,99 : \left(\left(\frac{320}{(1+0,2)^1} + \frac{320}{(1+0,2)^2} + \frac{320}{(1+0,2)^3} + \frac{320}{(1+0,2)^4} + \frac{320}{(1+0,2)^5} \right) : 5 \right) = 4,94. \quad (3.4)$$

Як бачимо з розрахунків складного періоду окупності, проект окупиться за 5 років.

Результати розрахунків економічної ефективності проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ зводимо в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Розрахунок ефективності проекту вуличного освітлення
Зборівської ОТГ

Показники ефективності	Формула розрахунку	Дані розрахунку
Простий період окупності	$PP = \frac{IC}{PN}$	2,96 року
Чиста теперішня вартість проекту	$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} - IC$	281,93 тис. грн.
Індекс прибутковості проекту	$PI = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} : IC$	1,3
Дисконтований період окупності	$PPg = \frac{IC}{PVg}$	4,94 року

Провівши техніко-економічне обґрунтування проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ можна зробити висновок, що простий термін його окупності становитиме 2,96 року, що вказує на прийнятність проекту. Чиста теперішня вартість проекту є значною і становить 281,93 тис. грн. Індекс прибутковості, що характеризує відношення дисконтованих грошових потоків до величини капіталовкладень, становить 1,3, а дисконтний період окупності 4,94 року і свідчить про позитивну окупність пропозиції.

3.2 Обґрунтування вдосконалення системи надання послуг для громади за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача

Як відомо, громада повинна забезпечувати себе всіма необхідними послугами самостійно, бо це є ознакою успішної громади. Для цього в досліджуваній громаді створене комунальне підприємство «Зборів», яке фінансується з бюджету громади. Проте обладнання комунального підприємства застаріле та деякі послуги воно не може надавати через відсутність належного обладнання. Тому, щоб виправити ситуацію, ми пропонуємо вдосконалення системи надання послуг для громад за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача. Як було зазначено у

другому розділі роботи, в центрі громади в м. Зборів обслуговуванням громади займається комунальне підприємство «Зборів».

Серед робіт, за які несе відповідальність КП «Зборів» в Зборівській ОТГ: обрізування кущів, дерев, вирізання сухих дерев сухих, висадження нових дерев, кущів та квітів, чищення та побілення бордюрів, проведення поточного ремонту тротуарів, впорядкування прибудинкових територій, очищення узбіч комунальних доріг та скверів, фарбування дитячих майданчиків, міських лавок, встановлення урн для сміття, закупівля інвентаря, утримання в хорошому технічному стані об'єктів зовнішньої вуличної мережі.

Для виконання цих видів робіт КП «Зборів» використовує наявну технічну базу, склад якої представлено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5 - Перелік техніки та обладнання КП «Зборів»

Техніка та обладнання	Специфікація	Кількість
Автомобіль САЗ 3507 самоскид		2
Автомобіль ГАЗ 53 Смітєвоз	З комплексом навісного обладнання	2
Трактор МТЗ-80	З комплексом навісного обладнання, причіп ПТС-4, щітка комунальна, косарка ротаційна КРН-1,65, відвал снігоочисний	1
Трактор ЮМЗ бл	З комплексом навісного обладнання, відвал снігоочисний	1
Автогрейдер	З снігоочисними відвалами	1
Автомобіль ВАЗ 21063		1
Мотоблок ЗУБР 12	З косаркою	1

На сьогодні в м. Зборів широко проводиться реконструкція прибудинкових територій (дворів та заїздів), облаштування пішохідних доріжок в парках та тротуарів

(вкладання бруківки), тому послуги з облаштування цих територій користуються зростаючим попитом. Крім того, чисельні населені пункти Зборівської ОТГ потребують створення і розширення мереж водопостачання, що вимагатиме прокладання значної кількості траншей. Відтак у КП «Зборів» появилася потреба у придбанні невеликого навантажувача з бортовим поворотом. Розглянувши альтернативні варіанти вибір зупинився на навантажувачі Bobcat S510.

Навантажувач з бортовим поворотом Bobcat S510, зображений на рис. 6.2, відрізняє виключно висока вантажопідйомність і стійкість в поєднанні з вильотом і оглядовістю, необхідними для ведення вантажно-достатніх робіт. Подовжена колісна база забезпечує плавність ходу при пересуванні в межах об'єкту.

Рис. 6.2 - Міні навантажувач Bobcat S510 (фото з відкритих джерел)

Разом з новою моделлю міні навантажувача Bobcat S510 і раніше можливо використовувати велику кількість додаткового навісного обладнання, що дозволяє

розчищати і вирівнювати поверхні, рити траншеї, розкривати бетонні і асфальтові покриття, ущільнювати ґрунт, садити чагарники і дерева.

Машина оснащена оновленою системою кондиціонування, обігріву та очищення повітря всередині кабіни. Також знижені рівні шуму і вібрації. Ціна навантажувача становить 876630 UAH (32 995 USD).

Орієнтовні річні прибутки від надання послуг із навантаження новим навантажувачем у КП «Зборів» виходячи з очікуваного попиту становитимуть 544750 грн. за рахунок вивільнення одного працівника КП «Зборів», проведення ремонтно-дорожніх робіт, викопування траншей для водогонів. Проведемо підрахунок показників ефективності.

Простий термін окупності коштів розраховується за формулою (3.1), витрачених на купівлю навантажувача, становитиме:

$$T = KЗ / П = 876630 / 544750 = 1,61. \quad (3.1)$$

Простий термін окупності складає 1,61 року і вказує на прийнятність проекту.

Визначимо величину чистої теперішньої вартості проекту за формулою (3.2) (термін використання оснащення – 5 років):

$$NPV = \frac{544750 + 175326}{(1 + 0,26)^1} + \frac{544750 + 175326}{(1 + 0,26)^2} + \frac{544750 + 175326}{(1 + 0,26)^3} + \frac{544750 + 175326}{(1 + 0,26)^4} + \frac{544750 + 175326}{(1 + 0,26)^5} - 876630 = 1020315 \quad (3.2)$$

Це означає, що за 5 років міні навантажувач Bobcat S510 є повністю окупним проектом та ще й принесе прибуток в розмірі 1020,3 тис. грн. Бо значення показника є більшим 0, тому проект є неабияк доцільно прийняти до виконання.

Визначимо індекс доходності за формулою (3.3), що характеризується відношенням дисконтованих коштів до величини капіталовкладень:

$$PI = \left(\frac{544750+175326}{(1+0,26)^1} + \frac{544750+175326}{(1+0,26)^2} + \frac{544750+175326}{(1+0,26)^3} + \frac{544750+175326}{(1+0,26)^4} + \frac{544750+175326}{(1+0,26)^5} \right) : 876630 = 2,16. \quad (3.4)$$

Значення даного показника більше 1, тож проект доцільно прийняти.

Розрахуємо дисконтний період окупності, що враховує фактор часу за формулою (3.5).

$$PPg = 876630 : \left(\frac{544750}{(1+0,26)^1} + \frac{544750}{(1+0,26)^2} + \frac{544750}{(1+0,26)^3} : 3 \right) = 2,51. \quad (3.5)$$

Дисконтований період окупності капітальних вкладень, пов'язаних із наданням послуг міні навантажувачем Bobcat S510, становить 2,51 року і є прийнятний.

Результати розрахунків зводимо в табл. 3.6.

Таблиця 3.6 - Розрахунок економічної ефективності за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача у КП «Зборів»

Показник ефективності	Формули розрахунків	Дані розрахунків
Простий період окупності	$PP = \frac{IC}{PN}$	1,61 року
Чиста теп. вартість проекту	$NPV = \sum_{i=1}^n \frac{PN}{(1+i)^i} - IC$	1020315 грн.
Індекс дохідності проекту	$PI = \sum_{i=1}^n \frac{PN}{(1+i)^i} : IC$	2,16
Дисконтований період окупності	$PPg = \frac{IC}{PVg}$	2,51 року

Провівши техніко-економічне обґрунтування вдосконалення системи надання послуг за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача у КП «Зборів» простий термін окупності капвкладень становитиме 1,61 року, що вказує на прийнятність проекту. Чиста теперішня вартість проекту є значною і становить 1020315 грн., а це означає, що за 5 років капітальні витрати повністю окупляться. Індекс доходності характеризується відношенням дисконтованих коштів до величини капіталовкладень, та становить 2,16, а дисконтний період окупності становить 2,51 року і є прийнятний. Узагальнення проведених розрахунків свідчить про високу ефективність цього проекту.

3.3 Обґрунтування доцільності переведення автотранспорту КП «Зборів» на споживання газу як напрям економії коштів громади

Говорячи про ефективну громаду, можна додати, що вартість надання нею послуг має бути оптимальною, тобто з однієї сторони низькою, щоб не витратити зайві кошти громади, а з іншого - забезпечувати достатній рівень якості послуг. З цієї точки зору для громади є ще багато роботи. І її почати ми пропонуємо з переведення машин комунального підприємства «Зборів» з бензину на споживання газу. Це дасть змогу зекономити кошти, які можна перенаправити на інші напрямки розвитку громади. Як було зазначено в пункті 3.2 даної роботи (табл. 3.6), для виконання своїх функцій КП «Зборів» використовує два автомобілі САЗ 3507 (самоскиди), два автомобілі ГАЗ 53 (сміттєвози) і один автомобіль ВАЗ 21063. При цьому у КП «Зборів» існують значні витрати на бензин, тож доцільно ці автомобілі перевести на зріджений газ.

Порівняно з бензином, в газу є один невеликий недолік: менша теплота його згоряння. Тому під час роботи на газі потужність двигуна є меншою приблизно на 5%.

Загальна схема оснащення автомобіля ГБО представлена на рис. 6.4.

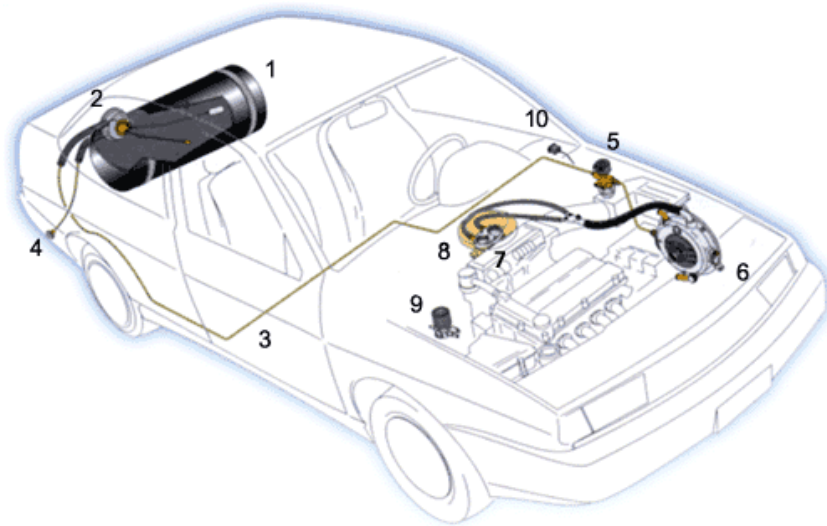

Рис. 6.4 - Схема оснащення автомобіля газобалонним обладнанням:

1 - балон; 2 – мультиклапан; 3 - газова магістраль високого тиску; 4 - виносний заправний пристрій; 5 - газовий клапан; 6 - редуктор-випарник; 7 – дозатор; 8 - змішувач повітря й газу; 9 - бензиновий клапан; 10 - перемикач видів палива (фото з відкритих джерел)

Проаналізувавши ціни на газобалонне обладнання (ГБО) різних фірм і усереднені результати аналізу для укомплектування одного автомобіля ГБО звели в табл. 3.8.

Табл. 3.8 – Витрати на укомплектування автомобіля газобалонним обладнанням

Назва елементів витрат	Вартість, грн.	
	Пропан-бутан	Метан
Вартість ГБО:	13490,0	16420,0
в т.ч.: - автомобільний газовий балон	2780,0	7340,0
- редуктор	1390,0	2210,0
- електронний блок регулювання газовими форсунками, газовий клапан, перемикач «газ-бензин», виносний заправний пристрій та ін.	2320,0	1870,0
Вартість робіт із встановлення ГБО	1650,0	1680,0
Вартість оформлення і реєстрації ГБО	1980,0	2070,0
Всього витрат	23610,0	31590,0

Вартість 1 л пропан-бутану становить 10,1 грн., а 1 л метану - 10,95 грн. Проте ціна метану в найближчий час може бути знижена. Маючи ціни на обладнання автомобілів ГБО та вартість газу і бензину (1 л. А95 – 24,2 грн.) можемо визначити термін окупності різного ГБО за формулою (3.6):

$$\begin{aligned} \text{Термін окупності} &= (\text{Ціна ГБО} * 100) / ((\text{Ціна 1л бензину} - 1,1 * \text{Ціна 1л газу}) * \\ &\quad \text{Пробіг за місяць} * \text{Витрати на 100 км}); \\ \text{ТО} &= 100 * \text{Ц} / ((\text{Вб} - 1,1 * \text{Вг}) * \text{П} * \text{В}), \end{aligned} \quad (3.6)$$

де ТО – термін окупності, місяці; Ц – ціна ГБО, грн.; Вб – вартість 1 л бензину, грн.; Вг – вартість 1 л газу, грн.; П - пробіг за місяць автотransпортного засобу, км; В - витрати бензину на 100 км пробігу автотransпортного засобу, л.

Простий термін окупності вираховується за формулою (3.7). ГБО пропан-бутан становитиме:

$$\text{ТО} = 100 * 23610,0 / ((24,2 - 1,1 * 10,1) * 4000 * 8,9) = 5,06 \text{ (місяці)}. \quad (3.7)$$

Простий термін окупності вираховується за формулою (3.8). ГБО метан становитиме:

$$\text{ТО} = 100 * 31590,0 / ((24,2 - 1,1 * 10,95) * 4000 * 8,9) = 7,33 \text{ (місяці)}. \quad (3.8)$$

Виходячи з отриманих результатів кращим варіантом буде переведення автотransпортних засобів КП «Зборів» на використання газу пропан-бутан при їх обладнанні відповідними ГБО.

При обладнанні одного автомобіля ГБО річна економія коштів становитиме 55,96 тис. грн., а при обладнанні ГБО 5 автомобілів КП «Зборів» на рік становитиме 279,8 тис. грн.

Визначимо величину чисто теперішню вартість проекту (термін використання оснащення – 5 років) за формулою (3.9):

$$NPV = \frac{279,8}{(1+0,26)^1} + \frac{279,8}{(1+0,26)^2} + \frac{279,8}{(1+0,26)^3} + \frac{279,8}{(1+0,26)^4} + \frac{279,8}{(1+0,26)^5} - 118,0 = 619,2 \quad (3.9)$$

Це означає, що за 5 років капітальні витрати, пов'язні із переведення автотранспорту товариства на споживання газу, повністю окупуються та додатково приносять прибуток в розмірі 619,2 тис. грн.

Визначимо індекс доходності за формулою (3.10), що характеризується відношенням дисконтованих коштів до величини капіталовкладень:

$$PI = \left(\frac{279,8}{(1+0,26)^1} + \frac{279,8}{(1+0,26)^2} + \frac{279,8}{(1+0,26)^3} + \frac{279,8}{(1+0,26)^4} + \frac{279,8}{(1+0,26)^5} \right) : 118,0 = 6,25. \quad (3.10)$$

Значення показника є більшим 1, то ж проект варто прийняти.

Розрахуємо дисконтний період окупності за формулою (3.11), що враховує фактор часу.

$$PPg = 118,0 : \frac{279,8}{(1+0,26)^1} = 0,53. \quad (3.11)$$

Дисконтований період окупності капітальних вкладень становить 0,53 року і є прийнятний.

Результати розрахунків зводимо в табл. 3.9.

Табл. 3.9 - Розрахунок економічної ефективності переведення
автотранспорту ОТГ на споживання газу

Показник ефективності	Формули розрахунку	Дані розрахунків
Простий період окупності	$PP = \frac{IC}{PN}$	0,42 року
Чиста теперішня вартість проекту	$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} - IC$	619,2 тис. грн.
Індекс дохідності проекту	$PI = \sum_{t=1}^n \frac{PN}{(1+i)^t} : IC$	6,25
Дисконтований період окупності	$PPg = \frac{IC}{PVg}$	0,53 року

РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Організація охорони праці Зборівської ОТГ

Охорона праці в Зборівській ОТГ здійснюється з врахуванням усіх нормативно-правових положень, указів, методико-правових рекомендацій, постанов, регламентів самої організації (внутрішні документи), та з обов'язковим дотриманням нормативно-правової бази України, враховуючи, – чинний закон України «Про охорону праці» (№ 269-ХІІ від 14.10.1992 р., поточна редакція станом на 16.10.2020 р. на підставі 124-ІХ) [1].

Основними нормативно-правовими документами завдяки яким відбувається дотримання закону України «Про охорону праці» для Зборівської ОТГ є наступні: Конституція України (№ 254-к/96-ВР від 28.06.1996 р., поточна редакція станом на 01.01.2020 р. на підставі 27-ІХ) [2], Кодекс законів про працю України (№ 322-08 від 10.12.1971 р., поточна редакція станом на 25.10.2020 р. на підставі 931-ІХ) [3], закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (№ 1104-ХІV від 23.09.1999 р., поточна редакція станом на 25.10.2020 р. на підставі 931-ІХ) [4].

Окрім цього, варто вказати, що у Зборівській ОТГ кожен працівник ознайомлений з посадовою інструкцією, яка відповідає його кваліфікації. Даний документ містить у собі основні положення, які напряду стосуються охорони праці за особистим робочим місцем. Також описані вимоги щодо правильності організації робочого місця та дотримання правил безпеки підчас роботи за власним робочим місцем.

Керівництво Зборівської ОТГ, відповідно до встановлених часових рамок, проводить індивідуальний інструктаж працівників організації, які стосуються роз'яснення положень охорони праці, зокрема, які стосуються дотримання правил техніки безпеки та умов збереження власного здоров'я на особистому робочому місці.

Перелік головних відділів та головних секторів відображено на рис. 4.1 на основі документації структури про штатний розпис Зборівської міської ради.

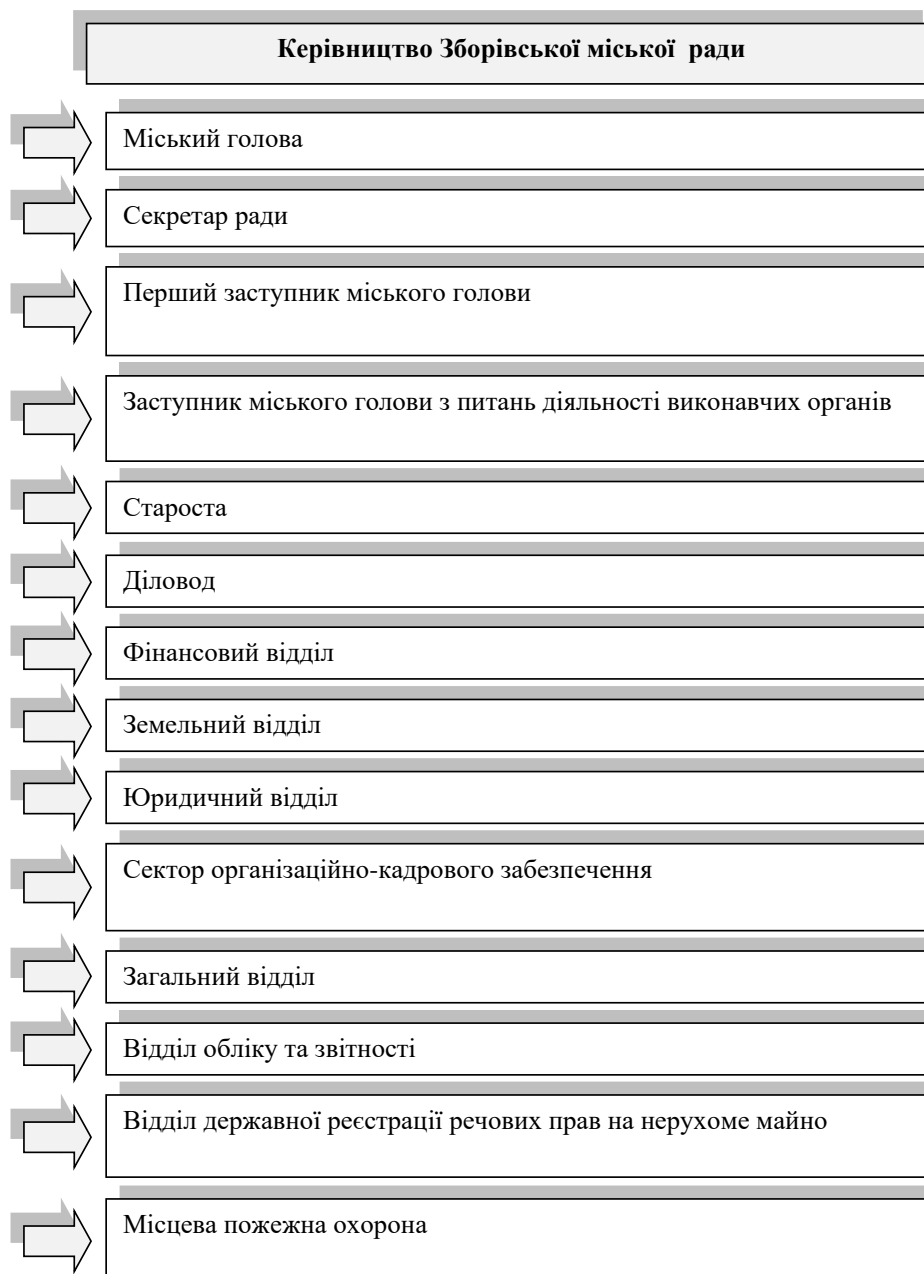

Рисунок 4.1 – Відділи та сектори Зборівської міської ради

Час від часу керівництво виконує поточний та оперативний контроль, який допомагає тримати на контролі дотримання правил техніки безпеки та правил поведінки за особистими робочими місцями працівниками даної організації.

Основну (загальну) відповідальність за дотримання та порушення правил щодо охорони здоров'я та техніки безпеки несе міський голова та його заступники. Особисту відповідальність за виконання та дотримання правил охорони праці та техніки безпеки несуть всі працівники організації.

Зборівська міська рада має власний план будівлі на випадок евакуації персоналу. Також присутня місцева пожежна охорона.

У зв'язку з санітарно-епідеміологічною ситуацією в країні та загалом у світі, спричиненою вірусом COVID-19, у Зборівській міській раді починаючи від 18.03.2020 р. і по 31.12.2020 р., керівництвом запроваджено ряд додаткових обмежувальних заходів під час перебування відвідувачів. Дана інформація є публічною та офіційно повідомлена на власному сайті, з метою протидії нерозповсюдження вірусу як серед персоналу, так і серед відвідувачів. [5].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Децентралізація спрямована на створення сучасної системи місцевого самоврядування в Україні, і в основу якої лягли європейські цінності розвитку місцевої демократії та наділення ОТГ ресурсами, які забезпечать, в першу чергу, місцевий економічний розвиток. Сьогодні суттєво видозмінює функції, які реалізуються під час планування процесу, зазнає змін роль планування в системі місцевого керування.

Саме під час здійснення процесу стратегічного планування задля розвитку об'єднаної територіальної громади, необхідно знати про основні три складових сталого розвитку, а саме екологічну, економічну та соціальну.

У роботі проведено аналіз ефективності стратегії розвитку Зборівської міської територіальної громади, яка є однією з перших новостворених територіальних громад в Україні. Надходження до місцевого бюджету Зборівської ОТГ без урахування дотацій та державних субвенцій становлять 37 334 470 грн. Здійснено аналіз основних показників господарської діяльності Зборівської ОТГ (аналіз доходів та видатків).

Проведено аналіз тенденцій економічного і соціального розвитку Зборівської міської територіальної громади. Громада володіє розвиненою мережею об'єктів громадського призначення. Активно функціонують 19 шкіл, 4 дитячих садків, 30 будинків культури, та 19 бібліотек. Майже всі об'єкти соціальної інфраструктури вимагають значного фінансування задля проведення капітального ремонту та оснащення новою технікою, меблями.

Стратегічним напрямом успішного розвитку Зборівської громади є впровадження програми з вуличного освітлення. Послуга з покращення вуличного освітлення в Зборівській ОТГ була обрана завдяки широкій участі громадян у результаті проведеного опитування населення партнером Програми – Фондом підтримки місцевої демократії. Приблизна протяжність вуличних мереж в Зборівській ОТГ становить 158,53 км. Нами був проведений SWOT аналіз проекту. Для реалізації проекту необхідно здійснити капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення загальною довжиною 15012 метрів і забезпечити заміну вуличних ліхтарів

на енергоощадні (LED) у кількості 708 шт. При цьому охоплення вуличним освітленням Зборівської ОТГ зросте з 77% до 95% території ОТГ.

Для реалізації проекту вуличного освітлення Зборівської ОТГ ми пропонуємо закупити і використовувати світильник консольного типу Horoz Electric 074-005-0100 Orlando-100 за ціною 1567 грн. Враховуючи те, що проект буде реалізовуватися за підтримки DOBRE, яка покриє 53,14 %, витрати Зборівської ОТГ на його реалізацію становитимуть 945,99 тис. грн, а період окупності становитиме 4,94 року

На сьогоднішній день у м. Зборові широко проводиться реконструкція прибудинкових територій (дворів, заїздів), облаштування пішохідних доріжок в парках та тротуарів (вкладання бруківки), тому послуги із прибирання та ремонту цих територій користуються зростаючим попитом. Крім того, чисельні населені пункти Зборівської ОТГ потребують створення і розширення мереж водопостачання, що вимагатиме прокладання значної кількості траншей. З метою вдосконалення системи надання послуг для громади нами запропоновано і обґрунтовано проект закупівлі та використання нового навантажувача.

Орієнтовні річні прибутки від надання послуг із новим навантажувачем, виходячи з очікуваного попиту, становитимуть 544750 грн. Провівши техніко-економічне обґрунтування вдосконалення системи надання послуг за рахунок закупівлі та використання нового навантажувача, термін окупності становитиме 2,51 року і є прийнятний. Узагальнення проведених розрахунків свідчить про високу ефективність цього проекту.

Також ми обґрунтували доцільність переведення автотранспорту КП «Зборів», яке обслуговує Зборівську ОТГ, на споживання газу, що дозволить зекономити громаді значні кошти. За 5 років капітальні витрати, пов'язні із переведення автотранспорту товариства на споживання газу, повністю окупляться і додатково принесуть прибутку у розмірі 619,2 тис. грн. Індекс дохідності проекту становитиме 6,25. Дисконтований період окупності капітальних вкладень становить 0,53 року і є прийнятний.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навчальний посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
2. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 145 с.
3. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.
4. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Основи стратегії : навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2017. 130 с.
5. Гевко І.Б., Брикса В.А. Доцільність залучення вищих навчальних технічних закладів до розроблення нової продукції у машинобудуванні : Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій, 16-17 листопада 2017 року»: ТНТУ, 2017. 69 с.
6. Гарматюк О.О., Брикса В.А. Комунікаційні технології в умовах сучасного розвитку: Збірник тез доповідей з Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрова економіка як фактор інноваційного розвитку суспільства» : ТНТУ, 2020, 63 с.
7. Гарматюк О.О., Брикса В.А. «PRIORITY DIRECTIONS OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT» з III Міжнародної науково-практичної конференції : Київ, 2020, 189 с.
8. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Стратегічне управління : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
9. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
10. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

11. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С.115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.
12. Корецький М.Х. Стратегічне управління. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 240 с.
13. Логинов Г.О. Матричные методы стратегического планирования деятельности компании. Электронный ресурс. Режим доступа к статье – <http://www.mavriz.ru/articles/2004/2/1816.html>
14. Мак-Дональд М. Стратегическое планирование маркетинга .СПб: Питер, 2000. 320 с.
12. Немцов В.Д. Стратегічний менеджмент: навч. посібник. Київ, 2002. 560 с.
13. Василенко В.А. Стратегічне управління: навч.посібник. К.: Знання,2003. 110 с.
14. Закон України «Про охорону праці» (№ 269-ХІІ від 14.10.1992 р., поточна редакція станом на 16.10.2020 р. на підставі 124-ІХ): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
15. Конституція України (№ 254-к/96-ВР від 28.06.1996 р., поточна редакція станом на 01.01.2020 р. на підставі 27-ІХ): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
16. Кодекс законів про працю України (№ 322-08 від 10.12.1971 р., поточна редакція станом на 25.10.2020 р. на підставі 931-ІХ): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (№ 1104-ХІV від 23.09.1999 р., поточна редакція станом на 25.10.2020 р. на підставі 931-ІХ): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
18. КП «Зборів»: Керівництво центру. URL: https://zborivskagromada.gov.ua/more_news/.
19. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник/ За редакцією Базилевича: Харків 2017 : 203 с.
20. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навчальний посібник: Львів 2015 : 404. с.

21. Бережна І.Ю. Поняття та роль інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу на сучасному етапі економічного розвитку: Львів 2018 : 345. с.
22. Бортнікова Н., Бортніков О Аналіз інвестиційної діяльності в Україні // Фінансовий ринок України, Київ 2018 : 305 с.
23. Захарін С. Фінансові інструменти активізації інвестиційної та інноваційної діяльності : Економіка України, Київ 2010 : 58 с.
24. Козлюк О. Інвестиційна політика Європейських країн: досвід Чеської Республіки, Львів : URL: <http://otherreferats.allbest.ru>.
25. Куянова О.Ю. Основні напрями підвищення ефективності інвестиційної діяльності, Київ : КНУ, 2011. 210 с.
26. Ривак О.С. Інвестиційна діяльність в Україні : Студентський науковий вісник, Львів : Оберіг, 2009. 240 с.
27. Скірка Н.Я. Стимулювання інвестиційної діяльності як чинник чинник оптимізації структури економіки країни: теоретичні та практичні аспекти : Науковий вісник НЛТУ України № 18(6). Київ : 2008. 378 с.